

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Schandorph, Sophus.; af S. Schandorph.
Titel Title:	<u>Kagepigen : Original Fortælling</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Tønder : "Vestslesvigs Tidendes" Bogtrykkeri, 1884
Fysiske størrelse Physical extent:	161 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Schandolph.
Papezigen.

1884

57.-261 a

Det Kgl. Bibliotek

130024826830

S. 37-66 angl.

Alangher Tidende 37-66

Kagepigen.

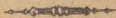
Original Fortælling

af

S. Schandorph.

Feuilleton til „Bestsl. Tid.“

Gønder.

„Bestsl. Tidende"s Bogtrykkeri.
1884.

X

1950. K. 452.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
KØBENHAVN

Det var en Søndag Morgen Klokken sex, først paa Sommeren. Gadens Brostene var endnu en Smule fugtige af en Ratteregn, og det stærke Lys gav dem en blank Kobberglands, hvori hvide Stjerner gnistrede. De lilla Røg søjler stod ud af de hvide Skorstene med et langt, lige Skaf og et lille Koronament, der mindede om joniske Voluter. Hist og her saa man bag de brandgule eller sorterøde Tegltage Gaardenes eller Havernes Bopler staa stibt op i det Blaa som Minareter; ikke en Vind højede deres øverste smidige og tynde Kviste. Farverens Skilt, det store mørkeblaa Stykke Badmæl, laa dvast viklet om sin Stang i samme Stilling, som det sidste Vindpust havde givet det, det gad ikke rette sig ud i Fanesform. En Kat gled ud gennem det Hul, som en i Porten løbende Kandesten dannede midt imellem de lukkede Portfløje; den saa sig om, som om den ventede, at Et eller Andet udefra skulde give den Initiativet til Et eller Andet, men da Intet synes at vise sig, strakte den sig, gabede og smøgede sig derpaa dovent langs med Husræffens tønnefarvede Soller.

Søndag Morgen sætter Folt i en vis forventningsfuld Stemning. Man har fri, i al Fald en Del af Dagen, man skal jo mere sig, og Folt spejde ligesom den nys omtalte Kat efter, at Et og Andet skal hyde dem den atraaede Morstab. Stundom gaar hele Formiddagen hen med at vente; naar saa Eftermiddagen kommer, resignerer man, gaar ud at spadserer ad de vante Gader, Beje og Stier, alene eller i Selskab med Kone, Børn, Venner eller Kammerater, ser paa hverandre, gaber, og ærgrer sig over, at man ikke morer sig og over den spildte Fridag. Intet frembyder et mere tro Billede af en begyndende Filisteralderdom efter et tomt hendrysjet Ungdoms- og Mandomsliv end de spadserende Grupper, man møder en Søndag Eftermiddag. Selv de pyntede Tjenestepiger, der sidde og glo i Dagligstuevinduerne under Herstabets Fraværelse, se ud, som de sov indvendig.

Nu var det imidlertid i Begyndelsen af Dagen, Alt havde endnu et vist festligt Præg. Butikssvenden stod i Døren med stive Flipper og ren Krave og blæste Ringe af Cigarrøg ud i Luften, der var saa stille som et Mosekjør; lad først Kloffen blive ni, lad ham saa smækket Butiksdørene i og kastet det hvide Forklæde, der dækker Søndagsfrakten, saa . . . det kan nok være, at „den skal stryge“. Der staar den tykke Farver i det aabne Vindu med en ren ulden Nattrøje og rene Bommesies Underbenklæder og barberer sig ved et Spejl, der hænger paa Vinduesposten; saa længe han barberer den højre Side af Ansigtet,

vrænger han Munden til Benstre, og omvendt; medens Ragetniven arbejder paa eller under Haagen, løfter han Næsen hovmodig i Vejret og sætter en Mund op, der ligner Bagen paa en stegt Gaas. Lad ham først saa gjort Toilette . . . saa . . . saa er han dog kommen lige saa vidt som sin Gjenbo Kobbersmeden, der staar søndagsklædt i sin Port, skræver ud med Benene og glor op ad Gaden, ja lige saa vidt som jeg, den latinske Dreng, der er hjemme og skal more mig fra Torsdag til Søndag Aften og saa tilbage til den tre Mil borte liggende Kjøbstads lærde Skole og Opdragelsesanstalt, og som sidder overkrævs paa Jernrækværket, der pryder Stentrappen paa min Moders, Lotterikollektricens, Hus. Foreløbig har Kobbersmeden og jeg den fælles Bestjæftigelse at glo, snart til Højre, snart til Benstre, snart op mod Torvet, snart ned mod Indfjerselen til Byen, men hidtil have vi ikke opdaget andre Fænomener end bonde- og kjøbstadklædte Tjenestepiger, der spærre Gaden paa langs og paa tværs med Kurve, Mælkespande eller Paffer med Urteframvarer paa Armen eller i Haanden. Naar de passere os, hilse de med et tvært Nik, som Kobbersmeden og jeg dvæst besvarer, medens Farveren, hvem hans Bestjæftigelse hindrer i at nikke, siger: „God Dag, god Dag“ skalamæssigt, begyndende med en dyb og endende med en høj Tone.

Da glitrer der noget Broget i det stærke, blændende Sollys langt nede, midt paa Gaden, op mod Torvet. En lyskarmoisinrød Kjole, et

hvidt Forklæde af stivt klart Tøj, et grønt Liv-
baand og brune Kaffebaand, som en rask Gang
sætter i en flagrende Bevægelse, rykker nærmere
og nærmere. Det er et Pigebarn — hvor gam-
mel kan hun vel være? Tjorten Aar anslaaer
jeg hende til. Hun er temmelig spinkel og slank
af Lemmer, trods den næsten udvogne Overkrop,
de smalle Fødder i de graa Brunelsstøvler bevæge
sig smidig paa de fine Ben med hvide Strømper,
som skimtes under den halvkorte Kjole, mørkebrune
naturlige Krøller danser paa den hvide Hals med
det blege Halsbaand af eftergjorte Koraller.
De brune Øjne, der sad paa en Grund af hvid-
blaa Email, spillede muntert omkring; fra den
Ruro, hun bar paa Armen, og som var dækket
af en hvid Serviet, udgik en livlig Duft af frist
bagte Butterdejsglaser, i hvis Midte jeg aned
en lækker Klat Svedstekompot som Himmerigs-
mundfuld, — for den Delikatesse sværmede jeg
endnu i mit sextende Aar. Men dette Indtryk
fik neppe Tid til at naa min Bevidsthed; thi i
samme Stund, de bevægelige Øjne et Sekund
ramte mig, følte jeg et Choc, saa jeg nær var
trimlet baglænds ned ad Kælværket. Der var
Noget ved hende af den Berider- eller Vinje-
danserromantik, som er saa uimodstaaelig for
Drenge: den brogede Dragt, den dansende Gang,
de til alle Sider hilsende og smilende Øjne, den
smidige Taille — ja hvad ved jeg — rykkede
mig ind i en brusen, exalterende Atmosfære;
jeg fandt, jeg burde gøre Et eller Andet, noget
Driftigt, noget Ridderligt, og i en Fart kunde

jeg ikke hitte paa nogen anden Idræt end kraftig at tage fat med begge Arme paa den horisontale, øverste Del af Rækværket og slaa en Bolte til Benstre, som det hedder i det gymnastiske Sprog, saa Benene stode lige ud i Luften, parallele med den Jernstang, hvori jeg holdt mig. Springet gjorde jeg nu meget smukt og kunstigt; men enten havde jeg ikke beregnet det høje Fald til den anden Side, eller jeg snublede paa de ujævne Stene, nok er det, jeg faldt ned og satte mig paa Stenbroen, da jeg vilde sætte af i Springet. Jeg hørte en Latter vældigt klinge, og da jeg kom paa Benene, saa jeg Pigebarnet et Stykke nede med Ryggen mod mig; hun havde sat Kurven paa Jorden og stod stille midt paa Rjørebanelen, forover bøjet af Latteren, der smeldede som Pidskeknald hen ad Gaden.

— Hvad var'et? hørte jeg Farveren raabe over til Robbersmeden med en Stemme, der tydede paa, at han havde vrænget Munden til den ene Side.

— Det var Fru Stenbergs Søn, der faldt paa Enden, sagde Robbersmeden aldeles flegmatisk.

— Naa, sagde Farveren beroliget.

Nu var Konversationen kommen i Gang tværs over Gaden.

— Det er en fjantet Løs, Madam Cathis

— hende Ragetøsen, raabte Robbersmeden over til Farveren, som jeg saa var særdeg med at barbere sig.

— Det er jo ogsaa en halv Tødetøs, sagde Farveren.

— Nej, Gu' er hun ej. Faderen var jo en Taliener.

— Ja det kommer da ud paa Et.

— Nej, Gu' gjør det da ej. Alle Søder er da ikke Taliener. Der er nu Moses Levison, han er jo fra Skjelskjør.

— Men alle Taliener er s'gu Søder, sagde Farveren. Det turde Robbersmeden ikke modsig og slog derfor ind paa et andet Thema.

— Kristian Petersen, Brændevinsmanden, har faaet sig et Par nye Bæster.

— De røde? Ja dem har jeg nok set.

— Det er et Par rigtige Køer.

— Ja det er de Fanden sla' mig.

— De er gode nok til hans Kjælling, der er lige saa forsmudet, som hun er labbenet.

— Ja det skal den levende Gud vide, bare altfor gode til den Gravso.

Dermed standsede foreløbig Samtalen over Gaden, og jeg begav mig ind i Huset, inderlig krænkhet over min uheldige Præstation. Latteren fra hende, hvem jeg havde villet gjøre Indtryk paa, lod i mit Øre med irriterende Drilleri. Med mørk Alvor satte jeg mig ved Kaffebordet lige over for min Moder og lod mine Tænder med arrig Energi sønderslide tre Tostillings Artyderboller. Nu maatte jeg have Opbrejning for min Tort — Hævn — ja hvem skulde jeg hævne mig paa? Foreløbig gif jeg ned i Haven og saa mig om, om Noget skulde tilbyde sig. En af vor Nabo, Rebflagerens, Dreng sad paa en Bænk i den ved Siden af vor liggende, for længst

til Reberbane omdannede Have. Han øvede sig i, som det da kaldtes, at spytte Langspyt, saaledes at det fugtige Projekt gik mellem to Fyrrestave paa Gitteret mellem vor og Rebslagerens Grund og ramte — eller dog sigtede efter — Stammen paa et ungt Kirsebærtræ, der stod lige inden for Hegnet. I min daværende Stemning fandt jeg, at denne Sport var et utilbørligt Indgreb i Ejendomsretten.

— Spyttter Du ind i vores Have, din Svineplanet? raabte jeg med udfordrende Røst.

Drengen svarede med Gøg von Berchtlingsens bekjendte Replik.

Med værdig Ro pegede jeg ud imod Marken, langs hvid Rand der gik en Sti, hvortil der førte Laager ud fra Haven. Rebslagerdrengen forstod denne Gestus, der betød det Samme, som naar en Ridder i Middelalderen fastede en Handske til en and n. Vi begav os ud paa Marken og sloges i Nærværelse af en fire, fem Dreng, der efterhaanden kom til og med Tilraab opmuntrende Brydekæmperne.

Rebslagerdrengen fik mig først kastet paa Ryggen, lagde sig oven paa mig og dængede mig med Næveslag, som jeg parerede saa godt, jeg formaaede; de, der saa til, applauderede allerede hans Sejr, men jeg samlede mig til en Kraftanstængelse og fik mit ene Knæ stemt saa stærkt mellem hans Ribben, at Vejret gik fra ham, og, idet jeg benyttede mig af denne Mæthed hos min Modstander snoede jeg mig ud over ham og kom oven paa, og da jeg havde bearbejdet ham med

et Par Slag af de knyttede Næver, erklærede de jelsstiftede Kampdommere, at vi vare lige stærke, eller, som det hed, at den Ene ikke kunde gjøre den Anden Noget. Smidlertid gif vi af ceremonielle Hensyn hver til sin Side ad Stien uden om Byen, saa Rebslagerdrengen vendte tilbage ad den ene, og jeg ad den anden Byende, begge svedende og med Vinnebet forkrøllet som en Karflud.

Da jeg kom hjem, gav min Moder sig til at græde og sagde, at jeg gjorde hende aldrig Andet end Sorg og Tort. Slaas og gjøre dumme Streger kunde jeg, men naa højere op fra min Fureplads i Klassen kunde jeg ikke. Min Moder var brystsyg og led stadig af en mat Irritabilitet i Sindet. Jeg var saa vant til at saa Skjænd, at det gled temmelig let af mig, og for hendes Svagelighed havde jeg som en sund og tankeløs Dreng ikke synderlig Øje; jeg var saa vant til, at hun skrantede, at det ikke faldt mig ind, at det kunde være anderledes.

Da vi havde spist til Middag Klokken tolv efter god, gammel, kjøbstadborgerlig Stik, drev jeg ud i Byen. Jeg var stadig behersket af Morgenens erotiske Indtryk og havde den Plan at gjense dets Gjenstand.

Jeg vidste godt, at hun eksisterede; jeg kjendte jo Alle i den lille By. Men jeg havde ikke set hende, siden vi begge var smaa. Jeg vidste, at Moderen var Enke og holdt Kulle samt drev en lille Konditorforretning; om Faderen havde været Jøde eller Italiener eller begge Dele, var jeg ikke

i Stand til at afgjøre; jeg kunde kun huske, at han i sin Tid havde en lille Butik i en af Byens Udkanter, hvor han handlede med parfumeret Sæbe, Vegetøj, vægte Halsbaand og Uhrkæder, Sy- og Knappenaale, Traad, Brystsutter, Bomade, Haarvov og Buxeseler. Da han døde for en fire, fem Aar siden, blev Handelen hævet. Jeg mindedes at have hørt, at han, før han etablerede sig, havde været dels Stjærsliber, dels ombankende Bispefræmmer; det var en lille, fortsnudet, væver Mand; Moderen var et stort og solidt sjællandst Bondesruentimmer, som han var bleven gode Venner med, medens hun tjente i Kjøkkenet paa en større Herregaard. Nu levede hun af Kullen og Kagebageriet, og hver Morgen gik Datteren ud med en Kurv fuld af Rager, som hun salbed. De boede i en høj Kjælderlejlighed i samme Udkant af Byen, hvor Faderen i sin Tid havde haft Butik.

Uden bestemt Plan, men med en dunkel Tro paa en gunstig Skæbne, som jeg dog ikke havde nogen Forestilling om, hvorledes jeg vilde benytte, dersom den indtraf, vankede jeg langs ad Stien bag Byens Haver. Nogle vare aristokratisk afslukkede med høje Træplanteværter, ud over hvilke Syrener, Guldbregn eller Espalierfrugttræer naadig lod nogle Prøver af deres Blomsterrigdom til Syne for de uden for Gaaende, andre nøjedes med lave Stativværter og gave frit Indblik til de med Kjøkkenurter beplantede Bede med et mindre Blomsterparti nærmest op mod Huset, men med en Mængde gamle blomstrende Frugttræer,

der havde Raad til at overdrysse Gangene med en fin Sne; atter andre bar kun svage Spor af at have været Haver, dels haode man bygget Baghuse, Ladebygninger, Smedier eller andre Værksteder ud i dem, dels vare de forsmættede og tilgroede, saa gamle, gode Stikkelsbær, Ribs- og Solbærbuske vare skudte højt i Vejret og havde dannet et tæt sammenslynget Krat, op over hvilket halvt udgaaede Vble-, Bære-, Blomme- og Kirsebærtræer løftede deres sygelige opløbne, helt blomsterløse og halvt bladløse Grene. Af denne sidste Art var Haven, der hørte til det Hus, hvori Kulle- og Rageronen boede. Der var ikke en Gang noget Stakit ud mod Stien; et lavt Jorddige, der i sin Tid havde gjort Skjællet, havde næsten fyldt Grøften foran og havde nær taget nogle Buske med i Faldet, saa de laa straaet ud over den lille Sænkning, der endnu antydede Grøften. Jeg stod først og rekognoscerede Terrænet. Efter en kort Betænkning borede jeg mig ind mellem Buskenes tætte Bæb, og da jeg var kommen saa vidt, at jeg havde Udsigt over den lille, tilgroede Have op til Huset, lagde jeg mig paa Maven. Der var ikke et Menneske at se, Alt var stille, ingen Vind susede i Buske og Træer. Paa en Gang aabnes en Laage fra Gaarden, og jeg ser Madam Gattis store og svære Krop, i rødt Skjort og hvid- og brunstribet Nattøje samt med et rødt Lommetørklæde over Hovedet, fare ud i Haven, stræve over de purrede Lavendelbuske, der endnu dannede en forfalden Grændse

mellem de tilgroede Gange og fordums Urtebede og raabte i en lidet affleben sjællandsk Dialekt:

— Rosaura, din skabede Unge, hvor Satan er Du? — Ro — sau — ra! Nej nu har jeg dog aldrig i mit Livs skabte Dage set noget saa Mageløst. Sidder ikke det Utuske oppe i Gravstenstræet med sine gode Klæder paa. Vil Du komme ned og det straks.

En faad Latter, som jeg desværre godt kjendte, lød oppe fra Ubletræet, og nu saa jeg noget Karmoisinrødt blinke frem mellem grønne Blade og hvide Blomster.

— Griner Du? Vil Du ikke agte mig, dit visne Skidt? Saa skal Du da ogsaa saa saa mange Hug, dit Liv kan taale.

Dermed rev Madamen en stor Stave, der tidligere havde tjent til Snittebønnefang, op fra et af Ukrudt overgroet Bed og pirrede op i Træet. Det rystede deroppe, saa en Regn af Blomsterblade dryssede ned, og det Karmoisinrøde flyttede sig hurtigt højere i Vejret. Latteren lød igjen og fulgtes af en Sang paa en bekjendt Melodi:

Jeg klavrer, som jeg vil, omkring,
haha, haha, haha!

Jeg hryder mig om Jngenting,
Mama, Mama, Mama!

Kravl op, kravl op paa denne Gren,
og fang mig, om Du kan,
men vogt paa dine tykke Ben,
der nede staar en Mand.

Su hei for mig og Dig, Moma!
Na, kunde Du mig bare ta',
saa tog Du mig, saa tuded jeg,
og hvined op i vilden Sky,
saa grined højt den hele By.
Hurra, hurra, hurra!

— Nej saa skulde da ogsaa . . . løb Mode-
rens Stemme grædende; jeg arme, ullykkelige Men-
neste! Ja der kunde da ikke faldt Andet end
saadant et taab'ligt Kræ efter saadan en Varias
og Komediantspiller af en Fa'er.

Dermed gik Madamen, med lange Skridt og
med sin Snittebønnestav, skjældende og smældende
ud gennem Laagen til Gaarden.

Jeg havde forholdt mig ganske stille, men
hele Scenen havde sat mig i en fanatist Stem-
ning. Da Terrænet var frit ved Madamens
Bortgang, slog jeg de raslende Grene og Blade
til Siden og løb hen mod Vbletræet. I et
Spring var jeg oppe paa det Sted, hvor Grenene
første Gang fløvede sig. Et kort „Uh“ lød der
oppe fra fra, og midt imellem de blaagraa Blade
og hvide Blomster saa jeg et Par Djne, der skin-
nede med en metallist, rovdhyragtig Glands ned
paa mig. Jeg var som besat og flavrede højere
i Bejret, Pigebarnet flygtede; det var en Rysten
i det gamle Vbletræ, tørre Grene knækkede og
faldt raslende til Jorden, en Sky af hvidt Blom-
sterfnug dryssede vildt omkring og bedækkede mit
Hoved, mine Klæder og mine Hænder. Tilfaldt
kunde Pigebarnet ikke komme højere; nu sad hun

ængstelig trøben sammen med Hænderne om et Par tynde Grene, det ene Ben fiddende fast i en snæver Gaffel og det andet med den graa Støble dinglende ud i Luften.

Mine Kinder var som Ild, jeg kunde mærke mit Hjerte banke op i Halsen, jeg lod mine Øjne glide omkring, Lyset sitrede blændende gjernem Grene og Løvverk; jeg var som beruset.

— Jeg falder, det knækker, lod Pigens Stemme næsten grædende, da jeg var hende ganske nær.

Men der var Intet, der knækkede, og da jeg saa hende ind i Ansigtet, var der ikke Spor af Graad. Hendes mørkerøde Læber havde aabnet sig, saa de hvide Tænder tindrede bag ved dem, og ud imellem den stak en purpurrød Tunge-spids. Da vore Øjne mødtes paa nært Hold, lo hun.

— Hvad saa? sagde hun med en knibst Grimace.

— Jeg vil have et Kys, jagde jeg resolut.

Hun lo igjen, og jeg saa, at hendes Blif fæstede sig paa min venstre Haand, der klamrede om den højeste af de Grene, hvori jeg holdt mig fast, og som næsten berørte Nederdelen af hendes Kjole. Der laa en stærk Begjær i det Blif. Hun prøvede med en Kys de Kvistes Styrke, i hvilke hun holdt sig fast, derpaa slap hun med den ene Haand og svang sig ned imod mig, idet hun med det frie Ben fangede et lavere Støttepunkt mellem to Grene. Hendes nøgne Skulder strøjsede min Kind, dens sølige Fugtighed formelig isnende ned igjennem mig, vore Læber mød-

tes, men hendes Øje beholdt den samme kolde Glæde. Hendes højre Haand tog mig om det venstre Haandlede og lod sig langsomt glide ud over mine Fingre, saa gav hun sig til at dreje paa en lille Guldtring med en rød Agat i, som jeg bar paa Ringfingeren. Det var en Konfirmationspræsent fra en gammel Tante.

— Tag den, sagde jeg, idet jeg slugte hende med Øjnene.

Hun saa paa mig, som hun ikke troede, at jeg mente, hvad jeg sagde.

— Tag den, sagde jeg igjen, højt og bestemt.

Som en Kat, der snapper et Bytte, rev hun Ringen af min Finger, og med en Abes Behændighed hængte hun sig fast med begge Armene, greb et Støttepunkt med Benene og entrede ned ad Træets Stamme med Ringen i Munden. Jeg efter hende. Men inden jeg naaede Jorden, var hun næsten oppe ved Laagen, der gik ind til Gaarden. Da jeg sthyrede mine Skridt der hen imod, løstede hun advarende den ene Haands Begesfinger og berørte Klinken med den anden Haand. Jeg stod raadvild. Hun vinkede ud ad mod Markstien. Langsomt gik jeg ud mod Havens Udkant, vendende mig om efter hende. Hun stod bestandig med Haanden paa Klinken, men nu løstede hun den anden Haand i Bejret, hun havde sat Ringen paa Begesfingeren, som hun holdt højt i Bejret. Der sad min Ring og gnistrede mod Solen.

Bedøvet, forstumlet, overvældet ravede jeg hjem ad Stien. Haverne gled forbi mig som i Drømme;

de dannede en underlig lang grøn Stribe med hvide og farvede Klatte i. Det var, som Luften stillede sig i Vejen for mig, og som der var Noget, jeg maatte skyde til Side for at komme frem, men som bestandig veg tilbage for atter at stille sig op i en kort Afstand. Saa havde jeg en Fornemmelse, som jeg bestandig skulde op ad Bakke, løstede det Ben, som jeg satte frem, og var flere Gange ved at snuble. Det varede en Evighed, inden jeg kom hjem. Da jeg indaandede den hjemlige Luft, kom jeg til min Befindelse. Diplomatiist vedblev jeg at holde min venstre Haand i Buxelommen af Frygt for, at min Woeder skulde opdage, at Ringen var borte. Jeg drak The, og efter en halv Times Forløb holdt foran Huset den Vogn, der skulde kjøre mig til min Skolebg.

II.

I Skolen havde jeg været en doven, paa Opdragelsesanstalten en udisciplineret Dreng. Det havde været til stor Sorg for min Moder, hvem det var umuligt at opnaa Gratistplads eller Legater for mig. Hun sad i smaa Aar; min Fader, en i sin Tid afskediget Infanterilieutenant, døde som Toldkontrollør i min Fødeby, da jeg var fem Aar; hans Enke maatte leve af sin lille Pension og det tarvelige Udbytte af en Lotterikollektion. Lidt Hjælp fik hun fra sin Broder, en midaldrende ugift Overretsassessor i Kjøbenhavn; han betalte blandt Andet Koft- og Skolepenge for mig. Jeg sølte mig alt Andet end taknemlig stemt imod ham, thi det var ham, der ved et foragtelig Skuldertræk paa en Gang havde gjort det af med mit Ønske om at maatte blive Officer, og min Moder, som allerede den Gang var svaglig og altid havde været vant til at se op til denne Broder, havde straks indvilliget i at sætte mig til Studeringerne, som han lovede at ville sørge for, at jeg fuldendte.

Skolen og Opdragelsesanstalten havde til Rektor en da aldrende Mand. Han havde i sin

Ungdom gjort en glimrende filologist Eksamen, havde Ord for at have Sans for Poesi og Kunst og besad den tilbørlige Højde og Drøjde, som ofte betydelig letter Avancementet til de overordnede Poster. Hans Holdning bar altid Præget af officiel, repræsenterede Værdighed, hans blanke Pande højnedes af Forhovedets Skaldethed, et Par glat fremad kæmmede graa Bassenbaret, en imponerende dobbelt Hage, Guldbrikker under de endnu sorte Djenbryn paa den lidt frumme, vel formede Næse virkede med til at fremkalde det samme Indtryk. Han udtrykte sig i en sleben, korrekt Stil, der skjedde alle individualiserende eller populære Udtryk; han sagde aldrig: de og de Anmærkninger i den latinske Grammatik „springes over“, men de „forbigaas“. Naar han, hvad ikke skete hyppigt, vilde uddøle en Dresigen, tog han omhyggelig sin store Signetring af og pubserede den, lagde den paa Kathedret og tørrede sine Hænder med sit røde Silkelommetørklæde, inden han skred til Exekutionen, som altid fulgtes af en Prædiken, hvori han fortalte os, at det Ethiske var Tilværelsens Grundstrømning, og det Individ, der lod sig drive til Siden for denne, var som et redningsløst fortabt Bragt. Han førte altid Plihten i Munden, men selv tog han sig Sagerne meget let. I de højere Klasser, hvor han læste Latin, kom han tidt tre Kvarter for sent; den meste Del af Dagen tilbragte han liggende paa sin Sofa med Cigar i Munden og en Avis eller en Morstabsbog paa Maven. Han kunde, hvad han skulde, paa sine Fingre; han

oversatte fra Latin med Lethed, endog med en vis sirlig Udpensling, men han kjedede os særdeles, thi der kom aldrig en Spøg, aldrig en til Disciplinets Individualitet rettet Yttring; han fremstillede altid det upersonlige Begreb Rektoratet. Paa lignende Maade teede han sig lige over for Lærerne; filologiske Kandidater, der havde Forstand paa alt Andet end paa at undervise Børn, theologiske dito, der ventede paa Befordring til et Præstefald, et Par gamle Candidati philosophiæ, der fik de Timer, som ingen af de Andre gad have; de havde Alle Respekt for ham, jeg tror, det var hans Korpus, der var Skyld deri. Den dygtigste Personlighed, Inspektør, der trods sin noget raa, kaserneagtige Maner var mest afholdt af os Drengene, vistnok fordi der var en Art plebejisk, underofficersagtig Humor over ham, der kunde ytre sig i en halv gemyttlig Udsfjælden, hvori han ingenlunde undgik drøje, ikke en Gang sjofle Ord, stod derimod noget anderledes over for Rektor. Ham gik han med under Armen og talte fortrolig hviskende til, han kom til hans Middagsselskaber med Amtmanden, Byfogden, Herredsfogden, Provsten o. s. v., og her skal Rektor have udfoldet Liv og en vis Aand i den Højbergiske Skoles Stil; han var en fin Kjender af Vin og Mad, og uagtet han var forgjældet og stadig i Pengesforlegenhed, holdt han en udsøgt lille Vinkjælder. Hans Udmærkelse af Inspektør havde sin Grund i, at denne styrede den hele Opdragelsesanstalt uden for Skoletiden med

fast Haand og ydre Punttlighed og fritog sin Chef for det ubehageligste Arbejde.

Intet kunde give mig Lyst til at bestille Noget. Undervisningens tørre Methodik og abstrakte Form, der lededes af Personligheder, som talte ud over Hovederne paa os, frastødte mig instinktmæssig. Jeg hørte sjelden efter, men morede mig med i Fantasiens at lave noget Burlesk ud af det Hele; jeg forestillede mig, hvorledes Rektor vilde tage sig ud, hvis han stod splitternøgen, hvorledes det vilde klæde Religionslæreren, hvis man mastede ham som Pjerrot, hvorledes den sølle forfuede Adjunkt, der læste Dansk med os og plagede os med „Dispositioner“ til Stilene, vilde te sig i Klassen, hvis hans store, tykke, rød næsede Kone, der hjemme tyranniserede ham, viste sig i Døren i sin mest opbragte Sindsstemning. Og paa „Kammeret“, hvor fire eller fem Drengene boede sammen, tilbragte jeg Læsetiden dels med at sove, dels med alstens Fantastrier; jeg tænkte mig den Kvindeskikkelse, der sidst havde ramt mit firtenaarige Hjerte paa et Skolebal, eller blot efter at jeg havde mødt hende paa en Spadsereft, i gribende Situationer, hvoraf jeg ridderlig friede hende ud, og som Løn tilbødte jeg mig et Kys eller et Favntag. Man kan nu let forestille sig, at mit nys oplevede Søndagseventyr i min Fødeby aldeles fyldte mig i de dødsstille Læsetimer i den lille, høje Stue, hvor de tre Lys paa det store runde Bord lod de højeste og yderste Dele af Bærelset i Tusmørke, og hvor af og til en Ben kradsede hen ad et Stilebogsblad for straks

efter at sættes bag Dret under Forfatterens møj-
sommelige Mediationer; jeg var i Fantasiens langt
borte — jeg var i Vbletræet.

Jeg sad der ganske stille, jeg lod Blomster-
bladene med sagte Sitren overdrøse mig, jeg lod
Solhjets Skygger lege Tagfat paa Bagsiden af
Bladene, jeg badede mig i den skyggefulde Køl-
hed, Lyssblink rislede ned over mig gennem Gul-
lerne i Løvtaget og spættede mine Klæder og
mine Hænder. Og oven over, højt oppe mod
Toppen sad jo den brunøjede Pige, jeg kunde
høre hendes Kjole rasle mod Blade og Kviste,
men jeg ventede og ventede, nød i lange, lange
Drag den spændende Opsættelse af hint Ulyk-
kedens Djevlisk, der dog — det vidste jeg —
maatte komme, naar jeg satte mig i Bevægelse
for at flatre op efter hende. Saadan gik de
halvtredje Times Læsetid; af mine Drømme vakktes
jeg først ved Madkloffen, der kaldte os ned til
Nydelser af Smørrebrød, hvorpaa Smørret ikke
sjælden var harst, kogt Mælk, der ikke sjælden
var sveden, af Tinskaale, der ikke sjælden var
uappetitlig og ikke altid i en Fart kunde skjæl-
nes fra vort Servanteapparat af samme Metal.

Naar Rektor, hvad ikke sjælden var Tilfældet,
blev indbudt til Middagselskab paa Herregaar-
dene i Omegnen, besøgte vi en Smutkro, som vi
havde arrangeret hos en Skomager i Byen. Vi
drak os gjerne saa fulde, som vi paa nogen
Maade kunne blive, i en Bunsch, der var lavet
af billig ung Rom med Citron og Sukker, uden
at frygte de forfærdelige Tømmermænd og uhyg-

gelige Mabetilsfælde, som var de sikre Følger deraf. Lærerne passede ikke paa os, thi de betragtede ogsaa Rectors Gravværelse som en gunstig Anledning til at tage sig Tingene saa let som mulig; de af dem, som boede paa Opdragelsesanstalten holdt Phombrepartier med de andre ugifte Lærere, og de gifte, der boede i Byen, holdt da ogsaa gjerne et eller andet Kollatz. Alt var da Anarki, og selv den omhyggelige Inspektør lod Tøjlerne falde; han betragtede slige Afstener som en Slags Saturnalier, hvor Slaverne maatte have Lov til at muntre sig.

En Aften sad saaledes næstøverste Klasse, hvis Fuz jeg var, samlet i Skomagerens Bagstue, der var Alt end komfortabel. Han havde kun dette Værelse foruden Kjøkken og Værksted; det var lavt, med forrøgede, økkerfarvede Bægge, midt paa Gulvet vare tre, ulige høje, dingle- og bakleborne smaa Borde satte sammen, Dug var der ikke Tale om; her stod Punschen serveret i en gammel, hankeløs Terrin, hvis Glasur var mormeret med Tusinder af mørkebrune Sprækker, omgivet af Glas af forskjellig Størrelse: Vinglas, Ælglas, Snapseglas; her stod en stor Himmelseng op ad en af Bæggene, omgivet af graastribede Gardiner og grovt Bomuldstøj med Ruiner af Fryndser, bag hvilke snart Snorken, snart utaalmodige og bratte Bevægelser røbede, at der laa en Person, hvis Søn vi jævnlig forsthyrrede. Det var Skomagerens Kone, der var gaaet i Seng, før vi kom, stjændt Klokken kun var otte, og Gildet, paa Grund af at Døren til Opdragelsesanstalten luk-

tedes Klokken ti, kun kunde vare et Par Timer. To Tællelys belyste Bordet og de om det Siddende, den øvrige Stue laa i en Ds af Tobaksrøg, der gjorde Tusmørket endnu tættere, og som, blandet med Lugten af Væder, Beg, Blanksværte og Tran, frembragte en forfærdelig Atmosfære. Henne ved et ganske lille Bord ved Vinduet sad vor Bært Stomageren med et Par Messingbriller paa sin brede, flade Næse, som ved denne Prydelse blev klemt helt sammen paa Midten, saa han snøblede ganske forfærdeligt. Ved en lille osende Tranlampe af Blik sad han og læste — Psalmer, og naar en sjelden Pause opstod, lød hans snøvlede Hvisten gennem Stuen. Stomageren var næmlig hellig og prædikede tidt om Søndagen i gudelige Forsamlinger, som holdtes i en Grusgrav uden for Byen.

Der var naturligvis skrevet Viser, der blev holdt Masser af Taler, der alle i pathetiske Udtryk og højtravende Fraiser priste Studentertilvets Herlighed, som vi gif imøde; vi var dem, der skulde føre „Ideens Jæne“ til Sejr, trods Filistrens seje Modstand, vi skulde bygge det treenige Norden paa et Underlag af gamle, stolte Oldtidsminders Poesi, om saa end alle stærblinde Statsmænd og tykspandede Diplomater røg i Flint af Harne. En af de ivrigste Talere, en Bæver søn fra Byen, lidt stærhovedet, med et bleggult fedt Ansigt, som Punschen havde frembragt store røde Rletter i, talte, saa Djinene var nær ved at vælte ud af Hovedet paa ham, og endte sin Harangue:

— Anden, Idealet, det Evige, det Sande, det Skønne, det Gode skal sejre, og alene ved os. Vi skal — vi skal — vi skal (her slog Stemmen Klit, dels af Bathos, dels af Drukkenstab) — vi skal — Fanden gale mig . . . her sank han i Knae, fægtede et Par Sekunder med den knyttede Næve i Luften og gled sagte — fejl af Stolen — ned under Bordet.

Den højtidelige Stemning slog om i en umaaelig Latter, og en Slags Kanon, hvori Stemmerne vekselsvis faldt ind, lavedes straks paa Grundlag af Talerens sidste Ord:

Ja han skal Fanden gale mig, gale mig,
gale mig i Gulvet.

Men midt under den rejste Skomageren sig og gik med strævende Gang som en bredsporet Gumpeskærre hen til vort Bord og raabte med en Vægprædikanants snøvlede Væsetone og bogstaverette Udtale:

— Vil De bande og sværge, kan jeg ikke have Dem i Huset; her maa den Ondes Navn holdes langt fra, at ej han skal føre Alle dem i Fortabelse, som derudi befindes.

— Hvor udi? hvor udi? raabte En af Drengene.

Skomageren saa fornemt, forarget paa ham og sagde:

— Man skulde tro, De lærte Deres Bibel bedre paa Anstalten. Men forarger I mig, saa maa jeg bortstøde Eder, thi som skrevet staar . . .

— Hr. Tokumsen, afbrød en Anden ham;

De er aldeles inkonsekvent; De forarger Dem over, at En siger Fanden gale mig, men derimod gjør De Dem ingen Samvittighed af at holde Smuttro for Eleverne fra Anstalten, hvad der jo er imod Loven.

— Hvad jeg gjør, gjør jeg efter Striften, sagde Stomageren. Der staar jo: En Arbejder er sin Løn værd. Om Dagen syr jeg, om Aften læser jeg opbyggelige og gudelige Sager, og hvor tror De, jeg kunde faa Raad til at kjøbe Bøger og Tid til at læse og saadanne Ting, hvis jeg fattige Mand ikke af og til jaa mig om efter et Par stakkels Mark.

— Fire Mark for hver Aften, afbrød en Tredje ham, De har aldrig gjort det billigere, Jotumsen. Hør, kan De ikke sige mig, om det ogsaa er et Strifsted: Hver Mand er Thy i sin Næring?

Nu blev Stomageren vred:

— Vil I se, I kommer afsted og det straks. I er nogle Belsebubs Børn og ugudelige Kroppe. Paa Eders Tunge er Spot, og Forbandelser paa Eders Læber, og hvis I ikke rubber, af, saa . . .

— Saa skal vi Fanden gale mig, gale mig . . . lod Roret igjen.

Den hellige Stomager blev ligbleg af Harm; han saa sig om, rimeligvis efter Noget, som han kunde kyle midt ind iblandt os, da jeg, som sad nærmest Sengen, saa det graastribede Sengeomhæng bevæge sig. Derud af kom først to brede, flade Stikkelser, der i det dæmrende Lussmørke nærmest lignende et Par uhyre Struptudser, men

da der kom Mere efter dem, opdagede jeg, at det var Madamens Fodder, som hun stak ned i et Par Tøfler under Sengen; dernæst kom hele Kroppen frem, hvis nederste Del hun fik bedækket med en Klokke, der laa paa en Stol, og i dette Kostume nærmede hun sig Drifkebordet, søgte at frembringe et venligt Smil, hvorved hun blottede sine tykke, røde Gummer, der prydedes af en Hugtand paa hver Side, kneb sine smaa brune Øjne sammen og nikkede til Kredsen med det store Hoved, hvis gule, rynkede Ansigt halvt skjultes af Natkappens vældige Strimler.

— Hør nu et bitte Korn, Gøttsfolk, sagde hun med jydskflingende Dialekt, — hver kan jo faa sin Vilje. Du kan jo gaa i Seng, Jofumsen, og sove, saa kan din Samvittighed jo ikke komme Noget til, ved jeg, og de unge Menneſker kan jo drikke deres Punsch i Fred. Lad mig bare faa de fire Mark for i Aften — (her henvendte hun sig til den, der var „Skaffer“ ved Gildet) — saa kan En af dem, der bor i Byen, faa Gatedørsnøglen og bringe dem i Morgen, naar han gaar i Skole. Saa bliver der jo et Delighed paa det.

Da hendes Mand tøvede med en gnaven Mine, sagde hun med kort Myndighed:

— Se, Du faar taget af Dig, Jofumsen.

Stomageren fandt dog, at det var hans Pligt at gjøre en rhetorisk sortie brillante, saa over Messingbrillerne paa os, og sagde:

— Saa ryster jeg Støvet af mine Fodder og . . .

— Det forſlaar ikke, Jofumsen, De ſkulde

hellere vaske dem, lod det fra En af Kredsen, men Madamen skubbede ham ved den ene Skulder, og efter saa Sekunders Forløb var Egteparret forsvundet bag Sengeomhænget.

Vi havde nu en halv Time tilbage. Nu maatte den uundgaaelige tydske Rundsang: „Laß nun die feurigen Bomben erschallen“, synges, hvori der bliver udbragt en Skaal for hver af de Tilstedeværende, hvis Navn vedføjes i Texten; dernæst skal han da nævne sin „Geliebte“, hvorefter han drikker ud, og der synges nogle Slutningsvers. Da Raden kom til mig, og det lod:

Unser Freund Stenberg, er soll leben,
leben das ganze Stenberg'sche Haus
und seine Geliebte . . .

saa tav jeg. Jeg befandt mig i en af Punschen frembragt extatist Tilstand, jeg stod og saa op mod Loftet, medens de Andre trængte ind paa mig ved at gjentage: „Und seine Geliebte, und seine Geliebte . . .“

— Stille, raabte jeg høitidelig, jeg gjør det ikke, jeg gjør det ikke.

— Saa skal Du mulkteres, raabte Gildets Præsident, Du skal synge en Vise til Straf, inden vi gaar.

Ja, jeg skal synge en Vise, sagde jeg, tømte et stort Glas Punsch og sang:

Jeg vil op
jeg vil op, hvor hun sidder i spajende Top,
jeg vil se,
hvor den hvide, med Rosenrødt isprængte Sne,

har sig flæbet saa fast til de fugtige Lokker,
bliver rystet af Krøllernes svingende Klokker.

Se paa Stand
spænder Vinen sig ud over Mark, over Land,
og ad den
med hinanden i Haanden vi flux glide hen;
som en Citherstreng, rørt af den fyrdige Finger,
for hvert Fodtrin den bævende Staalline klinger.

Under Klang
af den dirrende Streng og af Luftbølgers Sang,
med en Krands
om vort Hoved vi træder den taktfaste Dands,
den gaar did, hvor i Vesten et Guldpalads stander
med den blodrøde Sky paa sin Tinde som Banner.

Og i Ly
af det sølige Telt under Aftenens Sky,
og ved Lys
af den blegrode Stjerne med blinkende Gys
nu vi fejre vort Bryllup til evige Tider
medens Fjerstyr som Svaner i Vethren glider.

— Hurra, hurra, hurra. Du digter bedre,
end Du skriver latinsk Stil. Det er sgu godt,
løb det.

— Det er, hvad jeg kal . . . kal . . . der
Romantik, sagde Bæversønnen, der var kommen
til sig selv igjen og havde lyttet med store Taa-
rer i de mørkeblaa Øjne.

Stjødnt jeg naturligvis sølte mig smigret, ved

jeg ikke, om jeg blev glad. Det var mig, som om jeg var løftet over eller uden for Omgivelserne. Tavst, i en apathisk Exaltation, fulgte jeg med de Andre gennem Gaden op til Opdragelsesanstalten, hvis Jerngitterport endnu stod aaben; men da denne Vej syntes mig altfor ordinær, flabrede jeg op ad det faste Gitter, svingede min Hue op mod Stjernene og sprang ned paa den anden Side.

— Du er druffen, sagde en af Kammeraterne, pas paa at gaa stille op, ellers bliver vi opdagede.

Og nu gik det halvt listende, halvt ravende op ad Trapper og gennem lange, svagt belyste Gange. Tidt tørnede En op mod Bæggene under dæmpet Latier og Tysken. Men paa den øverste Trappeaffats viste der sig et Syn, der straks slog Skaren med Forfærdelse. Et Syn slog ned gennem Taagen, hvori vi Alle mere eller mindre vandrede, og dets Blink aabenbarede os vor Religionslærer, der boede paa Anstalten som Inspektionshavende, og som nu stod som en Hindring for at naa Sovesalene i øverste Etage uden nærmere Undersøgelse. Han stod der som en — rigtignok noget talvæknæet — Statue, med Hænderne foldede paa Maven.

Den luskende, fjollede, tjaffeborne Holdning, den pludselige Slappelse af den møjsommeligt erhvervede Spænding, Omslaget af Stivheden til den mest karfludagtige Ledeløshed, der tydelig viste Fuldstaben, vilde ikke kunne være undgaaet et mere inkvisitorisk Blik, end det, denne sølle, nærsynede, opløbne, ranglede, theologiske Kandidat,

med Brillerne paa sin Pjerrotnæse, var i Besiddelse af. Han mærkede ikke, hvorledes Flokken, da der skulde passere ham, formede sig i to dinglende Kolonner, der smøgede sig tæt forbi ham og luskede sig bag ham, som Vandet i en Rende-
sten med ujævn Bund, hvori man pludselig borer en tyk Pind lodret ned. Han blev rolig staaende, til jeg, som var den aller bagerste i Kolonnen til Venstre, kom ham indenfor Synsvidde, og sagde:

— Vil Stenberg straks følge mig ind paa mit Værelse!

De Andre gik videre, jeg fulgte noget spændt og forundret den ledeløse Adjunkt, der gik, som hans Hosteben var knækkede, og som stak sine nærsynede Øjne lige ned til Nøglehullet paa sin Dør, da han luskede den op, og vinkede til mig, at jeg skulde gaa bag efter. Der inde havde der ogsaa været Sold. Kognakstodden røg fra de halvtømte Ølglas paa Bordet med tre Adjunkter omkring, hvoraf den ene sad med en Blyant og et Stykke Papir og gjorde L'hombreregnskabet op. Jeg blev helt forundret ved, at de Alle ved min Indtrædelse rejste sig og gav sig til at spadsere højtideligt op og ned ad Gulvet. Den „Inspektionshavende“ var aabenbart forlegen. Først kastede han et styk Blik hen paa Spille- og Drikkebordet, derpaa støttede han den venstre Albue til en Reol-hylde, hældede Kroppen til samme Side og lagde Hænderne sammen foran sit Ansigt. Med en langsom, drævende Bræstetone sagde han:

— Stenbergs Moder er meget syg, Stenberg maa straks tage hjer, der er bestilt Vogn til Stenberg, Vognen maa være her om faa Minuter.

III.

Jeg gif ud af Stuen uden at sige et Ord. Jeg husker kun, at jeg, da jeg kom ind paa mit Kammer for at tage noget Rejsesøj i Skabet, mekanisk lod mit Øje glide op ad Bæggene og talte fire Gulstave i Loftets Gesims. Men hvorledes jeg kom ned fra anden Sal, om jeg maatte vente paa Vognen, eller om den holdt parat foran Gitterdøren, kan jeg ikke huske.

Det var et varmt, tæt Regnvejr, det, man paa Landet kalder grødet Vejr. Kun de ved Vejen nærmest staaende Gjenstande: Træer, Huse og deslige afbrød den Alt omhyllende graa Farve med fortagtige Pletter, henflydende, uden Konturer. Hesteskoens Pjast i den vaade Vej, Hjulenes Pjast i Sporene, Regnens Pjast paa Forlæderet og paa Slaget af Postillonens Chenille, Birkningen af den megen Punsch, der fra Beruselse var bleven til en thyngende, ængstelig Følelse . . . Alt forenede sig til noget uendelig Nedtrykkende, der tvang mig helt forover; jeg bøjede Hovedet helt ned over Forlæderet og sad ubevægelig med en underlig sløv Rædsel for, hvad der forestod. Jeg forsøgte at tænke paa min

stakkels Moder; jeg vilde ønske, at jeg kunde græde, men det var, som det Taagede, Henslydende, Dæmpede, som var uden om og inden i mig, berøvede mig Evne til baade at tænke og føle; min Moders Billede flød ud i den store, kvælende, flamme Taage i Naturen og i mit Sind.

Jeg syntes, Rjorselen varede uendelig længe, og dog ønskede jeg, da jeg mærkede min Fødebys Brostene bringe Bognen til at hoppe, at jeg endnu havde haft det dobbelte Stykke at kjøre. Enhver Overgang til Liv, til en hvilken som helst Virksomhed fra denne lethargiske Tilstand maatte, syntes det mig, medføre en heftig, en skjærende Smerte. Da Bognen holdt stille foran det velbekendte gammeldags Hus med den sex Trin høje Stentrappe med Jernrækværk, de temmelig høje tre Fag Vinduer med de mange smaa Ruder, hvis Træværks oprindeligt rette Linjer Tiden havde frummet og fordrevet ligesom den spækkede Bindingsværks Mur med Bulen paa Maven, gøs jeg ved at høre Postillonens Knald og vilde have givet, jeg ved ikke hvad, for at have kunnet blive siddende i Agestolen med den gamle giennemblødte Rejsekappe op over Ørene.

Den Mellemting af Klink og Laasegreb paa Gadedøren gav straks efter for mit Tag; Døren var ikke lukket af. Allerede i Forstuen slog den stramme, Død bebudende Moskuslugt mig imøde; den steg i Styrke, da jeg listende traadte ind i den temmelig store Dagligstue, den kom jo gennem Sovestue-døren, der stod paa Alem, og

hvorfra en bred Lysstribbe skraanedes hen mod det ene Vindue ud til Gaden. Alle disse Enkeltheder voldte mig en tirrende Smerte, men jeg tror, at det vilde have været mig umuligt at lade være at iagttage dem, netop som jeg gjorde, smaaligt — omhyggeligt.

I Sovestammeret stod den mig saa godt kjendte Moderatørlampe, med nedstruet Bæge og med grøn Skærm foran, paa et lille Bord; ved Sengen, der laa i Halvdæmring, stod paa den ene Side en Mand i Rautschuks Regnkappe, med den ene Haand om den Syges hvide og magre Haandled: i den anden holdt han et Uhr, lyttede efter Puls-slaget, saa paa Uhret og rystede paa Hovedet; lige over for ham stod en anden Figur, der var i en saa stærk Skygge, at jeg kun kunde skjelne, at det var en stor, bred Fruentimmerstikkelse. Ved mine Skridts sagte Anirken vendte Lægen Hovedet om mod Døren, stak Uhret i Lommen og gjorde en først tyssende, dernæst vinkende Haandbevægelse. Det hurtige, stødvise, pibende Aandedræt lod mig imøde, da jeg paa Taaspidserne nærmede mig Sengen; paa et ngt Vink af Lægen skød Baagestolen Skjærmen lidt til Side, saa Skjæret fra Lampen faldt paa Moders ligblege Ansigt, hvis Former allerede havde antaget Dødens forvanskende Skarphed i Linjerne; kun en svag Pliirren med de luftede, mørke Øjenlaag forraadte, at Lysen gjorde sin Virkning igjennem dem. Jeg betragtede Moder stivt med bankende Hjerte, idet jeg følte en tør Hæde stige op i min Gane; jeg greb Haanden, der mat, urolig famlede med Lagenet; den var klam og hed.

Lægen saa paa mig, trak paa Skuldrene og sagde:

— Nihil sperandum est.

Underretningen var overflødig; det var tydeligt nok, at det var Dødsrigets Lust, min Moder indaandede.

— Kan jeg ikke gaa ud i Kjøkkenet og sige, at de skal sørge for nogen Levemaade? sagde Baagetonen paa bredt Sjællandst med en karleagtig, dyb Stemme, som hun forsøgte paa at gøre hvissende. — Vi har ikke faaet Noget til Aften, Hr. Doktor.

Lægen tilfastede hende et foragteligt, bredt Blik, tussede og pegede hurtigt mod Kjøkkendøren.

Moderens Aandedræt blev stundom næsten uhørligt, stundom steg det til en Snorken eller Ral-len; hver Gang denne Lyd kom, foer jeg sammen. Lægen klappede mig paa Haaret, og satte sig ned paa en Stol ved Siden af mig. Det var vor aldrende Huslæge, en tør og knoklet Mand, hvis Bevægelser havde en mekanisk Regelmæssighed, og hvis Ansigt ellers var stivt som en Bormasse. Jeg havde altid før fundet ham løjerlig og tidt moret mig med at sætte Ansigt op eller gaa efter ham; nu kom jeg til at holde af den gamle, stive Mand, der saa paa mig af og til med den sympathetiske Følelse i Øjet, som gjør en Bedrøvet langt bedre end alle ordrige Trøstetaler.

Endnu en høj, rallende Lyd, saa et Suk . . . det var forbi.

Lægens og mine Øjne mødte s. Han nikkede alvorligt og sagde:

— Ja, vist — nu er det forbi. Gaa nu strats i Seng, lille Stenberg. Jeg har Noget at tale med Baagekonen om.

Da han saa, at jeg stod uvis og tøvede, sagde han med en vis stille Myndighed:

— Gjør, som jeg siger, det har De bedst af.

Hans Stemme lød for mine Øren, som kom den langvejs fra; jeg drejede mig om og gik instinktmæssig gennem Døren ind i Dagligstuen. Døren til Kjøkkenet, hvorfra et svagt Lys kom ind, stod vidt aaben. Jeg skulde der igjennem for at komme til mit sædvanlige lille Kammer, der vendte ud til Gaarden. Uvilkaarlig gik jeg med forsigtige, lydløse Trin ud i Kjøkkenet, hvor jeg hørte Stemmer, jeg vilde gaa lige igjennem, men pludselig stansede jeg midt paa Guloet, forbauset og lynslagen.

Fra en Lampe, hængt paa en Kjedestrog oppe i Skorstenen, faldt Lyset ned paa det gammeldags Gldsted, der blot var en muret Stenforhøjning uden Komfur. Skarpt tegnede sig i den brunrøde Tone en uædel Ansichtsprofil med en lille, formløs Næse, en stor Mund, dyrist formet med fremstaaende tyk Underlæbe og stærk Underkæbe; det blonde Haar, der intet naturligt Fald havde, skilte sig ad i Totter om den venstre Tinding, som vendte ud imod mig. Jeg gjenkjendte min Moders sidste Tjenestepige, en lang, dingleborn Tøs, der vel ikke var ældre end jeg selv. Hun laa hen ad Arnestedet, med den højre Kind støttet paa Albuen og med Benene med blaa Bomuldsstrømper, som Tøflerne sad og dinglede paa,

rende frydjede hinanden paa Stien. Jeg syntes de Alle sammen saa ud, som de var glade ved Livet og ventede at komme til at more sig den smukke Sommeraften. Latter og Tale lød op til mig. Jeg fik en inderlig Øyst til at gaa ned iblandt dem. Dog — hvad skulde jeg der? Ingen kjendte mig, jeg kjendte Ingen; der var ikke en Gæst, til hvem jeg kunde fortælle, at jeg nu var Student, Ingen, som vilde gratulere mig og rætte mig en hjertelig Haand og foreslaa mig at tage ud sammen og drikke min Skaal. Langt henne paa Stien saa jeg en Flok mandlige Stikfælsere i fuldt Løb. Da de kom nærmere, saa jeg, at det var ganske unge Mennesker med splinternye Studenterhuer: de lo og søgte leende at skubbe hinanden ud i Søen. Jeg kunde kjende et Par af dem, der ligesom jeg var gaaede op ved Universitet som private Dimittender. En af dem raabte til de Andre:

— Saa — skynd Jer nu, at vi kan komme op paa en Kapervogn og ud i Stoven. Lad være at skubbe til Alfred — han har Flaskeforet i Tasken, det maa vi ikke sætte til . . . jeg tror, I er gale.

De løb videre, lo og raabte; Lyden forsvandt først, da de bøjede om Hjørnet. Jeg flyttede mig bort fra Bindnet; jeg følte mit Indre saa tomt, min Sjæl saa ensom; jeg tænkte paa mit lille Barndomshjem, paa den lille Fæst, som Moder vilde have beredt for mig, og jeg gav mig til at græde. Da lød der Trin paa Trappen; i en Fart fik jeg tørret mine Øjne og sat mit Ansigt

i Lave. Det bankede paa Døren; jeg studsede, thi det kunde jo ikke være min Onkel, som de saa Gange, han havde været paa mit Bærelse, aldrig havde iagttaget denne Ceremoni. Det var alligevel ham, og denne lille Opmærksomhed stemte mig velvillig imod ham. Han havde nogle Papirer under Armen.

Han saa sig om i Bærelset med et hurtigt mønstrende Blik, kreb Læberne sammen og sagde:

— Se snart at saa Orden i dine Bøger og andre Ting, der ligger omkring paa alle Møbler. Vær ikke saa barnagtig at tro, at det er genialt at være uordenlig. Naa . . . jeg har forresten et Alvorsord at tale med Dig. Tænd Dig en Cigar (han bød mig sit Fuderat), nu er der intet Upassende i, at Du ryger i min Nærværelse.

Han tændte sig selv en, satte sig ned og begyndte:

— Jeg vil først gaa over til dine rent praktiske Forhold. Du har nu snart i et Aar været myndig under Kurator; strengt taget burde jeg maaske have underrettet Dig derom den Dag, Du fyldte dit 18de Aar, men efter moden Overvejelse besluttede jeg at vente, til Du var færdig med din Studentereksamen. Da din Moders Bo var sluttet, blev der en Kapital af 3000 Rigsdaler, eftersom jeg fik Huset meget fordelagtigt solgt. Det er nu min Mening at udbetale Dig en Sum af denne Kapital hver Maaned i dine Studenteraar, og naar jeg sætter sex Aar — hvad der er meget rigeligt — som Tiden for dit Embedsstudium, hvis Valg jeg ikke tror mig berettiget

til at øve nogen Indflydelse, men jeg selv vil bede Dig vælge efter moden Overvejelse — det haster ikke . . . saa vil Du, naar Du hvert Aar har brugt 300 Rigsdaler til Klæder og Lomme-penge, endda have 1200 Daler kontant, naar Du bliver Kandidat. Kost, Logis og dertil hørende Lys og Varme faar Du her som hidtil. Jeg ønsker, at Du møder præcist ved Middagsbordet, med Hensyn til de andre Maaltider har Du din Frihed. Jeg stoler paa, at Du ikke misbruger min Tillid ved at hengive Dig til nogen Slags Udskjelvelse, men jeg ønsker heller ikke, at Du skal undlade at leve, om Du vil, som en Kavaller, og skulde Du trænge til Penge til, hvad jeg kalder smaa repræsentative Udgifter, f. Ex. en lille Souper til Gjengjæld for modtagne Invitationer, vil jeg gjerne hjælpe Dig: mit Hus er, som Du ved, ikke indrettet paa ungdommeligt Selskab, Sligt maa Du arrangere andetsteds.

Med et Udtryk i sit Ansigt, hvor Følelsen af den gode Samvittighed lyste frem, standsede min Onkel, gik hen og luskede Raskelovnsdøren op og kastede Asken af sin Cigar ind i Raskelovnen, idet han parenthist bemærkede:

— Jeg skal lade Madam Bertelsen sætte et Par Cigarfopper herop.

Saa satte han sig, rømmede sig og begyndte igjen:

— Med Hensyn til din nye Stilling har jeg dernæst i Sinde at meddele Dig nogle Betragtninger, som jeg mener ikke kommer paa urette Tid og Sted. Endnu for ganske saa Aar siden

spillede Studenterne en vis fremtrædende Rolle i vort Samfund. De dannede det intelligente og modtagelige Publikum for en politisk og social Retning, hvis bedste Kræfter var udgaaede fra deres Midte. Jeg tror nu ingenlunde, at denne Retning har udspilt sin Rolle, thi den indbefatter Alt, hvad der duer en Smule her i Danmark; men den Fejl, der i sin Tid blev begaaet ved at give Bøvelen Lov til at tale med, er ved at frembringe Tilstande af en saadan Art, at vi Intelligente maa søge andre Alliancer; herom kan og vil jeg imidlertid for Øjeblikket ikke udtale mig videre; men jeg siger Dig dette, for at Du ikke skal gjøre Dig Illusioner om en Række festlige Aar med Studentertog og Sligt. Vi klassisk dannede, som er Nutidens egentlige Adels, maa for Øjeblikket resignere; det er maaske en Slags Straf, fordi vi — eller i det Mindste en Del af os, lod Stemninger og Illusioner løbe af med os. Som Sagerne nu staar, har et ungt Menneske i din Stilling ikke Andet at gjøre end at arbejde med et bestemt, fast Maal for Øje og søge sin Glæde i sin Pligt, saa kommer Lønnen, — om end først efter en Mærække: men den kommer.

Jeg ved ikke, om jeg tog fejl, men jeg syntes, at min Onkels Øje søgte Ridderbaandet, som prydede hans Knaphul. Han gjorde en forberedende Bevægelse til at gaa ud ad Døren, men, som græben af et pludseligt Indfald, vendte han sig om, støttede den ene Haand mod en Stoleryg,

og gjorde med den anden en Bevægelse, som naar man slaar til en Flue. Han sagde henfastende:

— Naa, Vers og Sligt besatter Du Dig vel ikke mere med? Naa gør Du? Ja som Tidsfordriv i ledige Timer, nærmest i Form af Sange ved festlige Sammenkomster, kan Sligt jo ikke skade. Tiden har ikke Brug for nogen anden Slags Poesi: ingen fornuftig Mand interesserer sig nu om Stunder for en Igrist ung Herres Stemninger og Tilstande; om han er klar eller uklar indvendig, forelsket eller forbitret, kommer virkelig ikke hans Samtid ved. Nu vil jeg lade Dig overveje disse forskjellige Betragtninger, som jeg her har meddeelt Dig; de kommer fra en Mand, der har en Del Erfaring baade som Embedsmand og i andre Retninger, og som stedse skal være til Rade, naar Du ønsker et modent, overvejet Raad.

Et Kast med Hovedet og en Hævning af Brynne, der betød Punktum finale og Underskrift paa Aktstykket, endte Talen, og Onkel gik hilsende ud ad Døren.

VII.

Jeg blev igjen flittig af Kjedsomhed; det vil
sige flittig paa min egen Maade. Det havde
aldrig ligget for mig at bestemme mig, og følge-
lig opsatte jeg at vælge et Embedsstudium; den
Smule Filosofi, der fordreides til anden Examen,
faldt mig ikke svær, men den hverken fængslede
mig i nogen særegen Grad, ej heller kunde den
fylde min Tid. Derimod læste jeg Alverdens
Digtere i Oversættelse — vore egne kjendte jeg
det Meste af — og det var som før de Arbejder,
hvori Videnskaben ret slaar sig løs, der greb mig
mest. Mit stille, dvaste Virkelighedsliv søgte jeg
Modgift mod gennem et lidenskabeligt bevæget
Liv i Fantasien. Jeg vidste naturligvis godt den
Rangfølge, der gjaldt i den almindelige Opfat-
telse, og jeg tilstod ikke en Gang for mig selv,
at jeg i mit inderste Hjerte havde mest Glæde af
Viktor Hugos Notre Dame de Paris og Prevost's
Manon Lescaut. Den Sidste, som jeg havde
kjøbt hos en Antikvar, skjulte jeg omhyggeligt i
min Seng; jeg havde en Følelse af, at Onkel
vilde blive rasende, hvis han saa', hvad den inde-
holdt. Filosoficum absolverede jeg heldigt og uden

stort Arbejde, og da Onkel spurgte mig, hvad jeg vilde studere, foer Ordet Theologi mig ud af Munden. Han nikkede uden at ytre enten Mis-
hag eller Bifald.

Jeg havde aldrig følt Noget i mig, der gik i Retning ad religiøse Hørelser; men jeg havde en dunkel Fornemmelse af, at der maatte være mest „Idealitet“ i det Studium. Dette Aars Kursus i Kirkehistorie begyndte netop med Middelalderen; det tiltalte mig, at jeg supplerede Docentens Abeilard, Arnaldo af Brescia, Franciskus af Assis med min Fantasis Farver; det One førte til det Andet, og inden jeg vidste et Ord deraf, havde jeg læst det ene Værk om Middelalderens Kirke- og Kulturhistorie efter det andet. De øvrige theologiske Discipliner hørte jeg Førelæsninger over som i Drømme; jeg skrev mekanisk Kollegier, men aabnede aldrig hverken dem eller dogmatiske og exegetiske Bøger.

Det var bestandig et Eremitliv. Kun flygtige Bekjendtskaber, ingen Kammeratskaber. Mine Kursuskammerater havde jeg aldrig kjendt synderligt til, og da jeg havde været et Par Gange i Studenterforeningen, lugtet Tobaksrøg, set paa Skafspillere og Avislæsere og set Aftengjæsterne klumpe sig sammen i Kliser, fik jeg nok af den. Det kan have været min sky og ubehjælpomme Naturs Fejl, men Spor af noget Kammeratligt fandt jeg ikke der; det kan have beroet paa min ensidige Dannelse, der blot hvilede paa æsthetisk og historisk Læsning, men jeg mærkede aldrig

Noget, der lignede Aand, slaa mig imøde i de Haller.

En Gang, da vi spiste til Middag, spurgte min Onkel mig:

— Jeg synes, Du aldrig gaar ud?

— Det gjør jeg heller ikke.

— Du læser meget? Naa, det er jo glædeligt nok. Men da Du ingenlunde har den Begavelse, der fordres til at være Videnskabsmænd i dette Ord's strengere Forstand, bør Du samle dine Studier med din Examen som Maal og søge den for din Alder passende Recreation i Omgang med Sævnaldrende.

— Jeg kjender Ingen.

— Naa, Du er ikke stiftet til at gjøre Bekendtskaber. Det tænkte jeg nok. Ja, saa kommer jeg vel til at tage mig af Dig og indføre Dig i et af de Huse, hvortil jeg har Afgang. Du kan have godt af at se ældre og mere udviklede Personligheder, der spiller en fremtrædende Rolle i Samfundet.

Et Par Uger efter meldte han mig, at jeg om Aftenen var inviteret til en stor Grosserer med Titel af Etatsraad. Onkel selv skulde der til Middag sammen med de Ældre.

Jeg kjædede mig stræffeligt. Hvad der egentlig gik for sig, skal jeg ikke kunne sige. Der var en gruelig Mængde Mennesker, Damerne var udmajede som Kaneheste, en Del af dem saa dog livlige og friske ud, men de jortklædte Kavallerer, der underholdt dem, først ved Bordet og siden under Dandsen, havde dels et brutalt-dyrisk, dels

et mat og udbistet Udseende. De var vist vant til at komme hyppigt sammen, thi jeg hørte i deres Samtaler de samme Navne blive nævnt med Allusioner til, hvad der var sket i det og det Hus. Jeg stillede mig flere Gange bag et samtalende Par; jeg hørte Noget, hvoraf de lo, som jeg ikke forstod, jeg hørte kritiske Bemærkninger om de Tilstedeværende, om Theatret, der dog mest indskrænkede sig til, hvorledes den eller den Skuespillerinde eller Sangerinde havde „set ud“ i den og den Rolle, men jeg hørte ikke en Replik, saa ikke en Bevægelse, der enten umiddelbart vakte min Sympathi eller fængslede mig ved et Præg af en ejendommelig Personlighed. Det var et Menneksemudder, en grødet Masse, syntes det mig. Der var fri Passage gennem alle Stuerne. I en Salon sad en stor Del ældre Damer, Nogle ved Whistborde, Andre om et stort Bord midt i Salen, gruppevis samtalende; Nogle saa ud, som de hele Tiden sagde hinanden Stikpiller med fornærmede Miner, Andre stak Hovederne sammen som Faar i Regavejr og talte fortroligt hviskende, medens den Talendes Øjne spejdede rokkeagtig om til alle Sider, atter Andre saa bekhymrede og alvorfulde ud og nikkede betydningsfuldt, som understregede hvert Ord, de veglede. I et Par Kabinetter spillede der Kort af de ældre Herrer; her var dyb Stilhed og tæt Tobaksrøg, hvorigennem der kun en enkelt Gang lød et Forbauselsudraab over en vis Kombination af Kort, der var falden paa en Haand: ellers summede kun L'hombrefortenes Navne En om Drene.

Saa var der et stort Bærelse, hvori man konverserede og røg. Hvad der blev talt højt om, var Politik, men det blev ved Hentydninger, som de Deltagende Alle forstod som et Frimurersprog; de kaldte ugeneret Ministrene ved deres Navne, og det var aabenbart en Forudsætning, som Enhver gik ud fra, at alle de Tilstedeværende vidste, at man omgikkes disse Excellencer saadan i al Gemhytlighed. Pludselig tvinges mit Blik hen mod en Krog, da jeg hører mit Navn nævne . . . der stod min Onkel med Ryggen mod mig og talte med en Universitetsprofessor, der sagde:

— Stenberg — hm — Stenberg . . . jeg skal nok huske Navnet. Ja det lille Legat skal han nok faa. Altid til Hjælp til en lille Rekreationsrejse. Jeg skal tale med Eforus, der kan Intet være i Vejen. Hør, gode Hr. Overretsassessor, min Søn . . . (her blev Samtalen hvilefærdig).

— Hvor mange Aars Kandidat? spurgte Onkel. Jeg hørte ikke Svaret.

— Jeg skal tale med Substitarius. So vel skal han have det.

Jeg listede mig bort for ikke at blive set. Paa Vejen gennem de andre Bærelser mødte jeg den Musiker, som jeg i sin Tid saa hos min Onkel, men som jeg aldrig havde fundet paa min Vej siden. Han sejlede afsted med svulmende Skjortekrave og vidt udspilede Flipper, da Husets Frue kom ham imøde.

— Glæder De os saa med lidt Musik, Hr. X X? Tjeneren har hentet Deres Instrument.

De gav mig jo Lov til det sidst hos Statsraad Bengs. Froken Korff, som atkompanjerer Dem, er ogsaa kommet.

Den lille Mand bukkede og fulgte med Fruen ind i den Salon, hvor Klaveret stod. Ved dette sad en lille, lidt forvoget, middelaldbrende Dame i en iagenlunde ny eller moderne graa Silekjole. Et stort Publikum samlede sig i dette og det tilstødende Værelse. Efter at Musikeren havde hvistet et Par Ord til Damen ved Klaveret, tog hun et Notehefte frem og slog an.

Det var en pragtfuld Marsche i bred, flot Stil. Ungdommelig, trodsende Livsglæde, Mod til at gaa lige tværs gennem Verden med faste Trin, med oprejst Binde, Sikkerhed i sin Sag og Visshed om, at Tilværelsen vilde hjælpe den frem, klang fuldt ud i dette kraftige Foredrag, der forekom mig saa frejdigt-fornemt, som om Kunstneren ikke brød sig det Mindste om sit Publikums Mening. Det jublede inden i mig; det forekom mig, som den lille Mand udfordrende kastede en Handske til alt dette Vistende, Surrende, Summende, Vengstelse, al denne Hensynstagen til Højre og Venstre, alt dette Dorste, Blaserede eller fløvt Vigtige, alt dette officielt Værdige, dette forlorne Væde, som havde tirret mig den hele Aften. Da han var færdig, turde Ingen klappe eller raabe Bravo; man hørte kun dæmpede Hentykelsesudbrud, især fra de Damer, der havde slaaet gal Takt med Hovedet.

— Rent — klassisk! — gryntede Husets Herre, den store, tykke, med Ridderkors dekorerede

Statsraad og Groszerer, der lignede en Præmie-
stud, og nikkede protegerende til Kunstneren, som
bukkede flygtigt og trak sig tilbage.

Han passerede lige forbi mig. Han maa have
læst Noget i mit Blik, thi han standsede foran
mig:

— Har jeg ikke set Dem før? spurgte han.

Jeg fortalte ham hvor.

— Det er rigtigt. Morer De Dem? — det
Sidste hvistede han.

— Nu ikke længer . . . Han lod mig ikke
fortsætte.

— Skal vi stifte bort sammen? Nu skal de
til at drikke The, saa gaar vi, og Ingen mær-
ker det.

Jeg var heller end gjerne med. I en Fart
var vi komne ud i Entreen, fik vort Tøj paa, og
naaede ned paa Gaden.

— Det er s'gu Slid for Føden dette herre,
sagde den lille Virtuøs. Men Menneſket er saa
svagt og gjør Meget for god Mad og Vin. Hal-
fikken en Chateau Margeaux, naada! Men det
er sandt, den fik de Unge nok ikke Noget af?
Uden den Slags Ting skulde da Fanden være
med til det Hoveri. Det gjør Folk saa dumme.
Tænk Dem, der var nogle af vore bedste Biden-
stabsmænd, Forsattere, Komponister og Kunst-
nere til Stede, og ikke et fornuftigt eller muntert
Ord.

— Hvor var de? spurgte jeg forbauset.

— Ja hvor? Rundt omkring. Saa De
ingen af dem?

— Jeg kjender dem ikke.

— Naa. Ja paa saadanne Steder er de ligesom alle de andre Kanuter og udmærker sig kun af og til ved et mere menneskeligt Fysiognomi Ithjondt alt det Væderi i Længden tager paa Udskillige. Jeg er ellers med Skam at tale om bleven sulten igjen, men deres tynde Fransbrød og Thevand skulde jeg dog ikke have Noget af. Hvad siger De om et Par Rundstykker med Kaviar, en Bajer og en ganske ubetydelig lille Snaps? Men De maa sgu ikke sige det til Deres Onkel Na jo, det maa De for Resten gjerne. Lad os røre os lidt først ud ad Frederiksberg til.

Jeg følte ikke megen Lyst til de nævnte Foræteringsgjenstande, og uagtet der var Noget ved ham, der fordunklede det glimrende Indtryk af hans Spil, var jeg dog altfor glad eller smigret ved at være i Selskab med ham, til at jeg ikke skulde gaa ind paa Alt.

Han standsede foran en Pavillon i Frederiksberg Alle.

— Ja der er Sangerinder, sagde han og rystede Hæsen. — Hm — naa — det er Bestialitet, det Forrige var Idiotisme. I al Fald er dog Mennesket paa denne Beværtning sandere end paa den forrige.

En skrækkelig Sang lød os imøde fra nogle pyntede og sminkede Fruentimmer paa Tribunen. Ved Smaabordene sad alle Slags Mennesker af begge Køn; Nogle sov, Andre passiarede. Der var en Tobaksrøg, en Lugt af Smørrebrød, Ol,

Brændevin, Toddy o. s. v., der gjorde Lusten saa tyk, at man fik Lyst til at stjæle i den med en Kniv. Den lille Musiker bestilte og fik de nævnte Spise- og Drikkebarer; Ingen af os hørte eller saa paa de producerende Kunstnerinder, men min Ledsager sad og morede sig over Gæsterne og gjorde mig opmærksom paa de mest komiske Figurer iblandt dem.

Der sad nu en sat ældre Mand med sin jævnaldrende Kone; han saa saa gnaven og inderlig misfornøjet ud, at man snarere skulde tro, han sad midt i et overvældende Arbejde, end at han var ude at more sig; hver Gang Konen, der gæbede den ene Gang efter den anden, henvendte Ordet til ham, snærrede han ad hende, som vilde han bide hende. Naar han havde taget en Slurk af sit Øl, rystede han paa Hovedet og satte Glasset haardt fra sig. Der sad en ung Fløis, klædt efter sidste Modejournal, med en Guldbvestekjæde saa tyk som en Hundelænke, og en sort Hat, der var saa blank, at den skar i Øjnene; han var saa opfyldt af sin egen Storhed og den omgivende Verdens Ringhed, at kun Løstet med den smagløse Dekoration af Forgyldning og Spejlglas var Gjenstand for hans Blik, hvori den ferskeste Dumhed afmalede sig; kun naar en uværdig Medskabning strøg saa tæt forbi ham, at den kom i let Berøring med hans Frakkeærme, kom der en Art Indignationens Liv i Øjet, han trak da sin lilla Handske af og børstede ivrig Ærmet med Haanden, som en Brahmin, der renser sig efter Berøringen med en Paria. Der sad tre Individuer

af den Slægt, som Følkesproget kalder Rødder, med Hattene enten paa Snur eller satte langt ned i Rakken samt med slukte Cigarer i Mundvigerne, og gjorde Alt muligt for paa den mest højroastede Maade at minde om deres Tilværelse; de strabede med deres Stole, klinkede med deres Toddnglas, som vilde de slaa dem i Stykker; En akkompagnerede Sangerinde ved at sløjte, medens de to Andre slog Takt med deres Stofke; de stemte i Bisernes Omtvæd af fuld Hals, viklede Djekast med Fruentimmerne paa Tribunen o. s. v. Der sad to ældre Fyre af et noget forfaldent Udseende, de vare lige ved os, saa vi kunde høre den Ene sige med en af Graad bævende Stemme:

— Ja Du er min Ven, Kristoffersen, det skal jeg aldrig glemme, saa længe disse hersens Dine kan se Sol, Maane og Stjerner, og om Du saa laa i den værste Rendesten nere i Vørjergade, saa skulde jeg aldrig holde mig for god til at række Dig denne hersens og sige: Kristoffersen, Du er min Ven i Livets og Dødens Rige.

Kristoffersen var mindre rørende stemt; de mange „Omgange“ de havde faaet, havde gjort ham søvnig. Naar han i Mellemrum vaagnede, gnavede han paa et Andeben eller en anden fed Gjenstand, saa faldt han i Søvn igjen og nikkede, ved hvilke Bevægelser hans Binde faldt ned paa Andebenet, saa han tværede Fædet ud over hele Ansigtet, der havde et saa koncentreret Udtryk af Smerte og Ildebefindende, at de gav hans Kammerat Bejlighed til at gjentage Iyrisfrørende

Forsikringer om sit ømme Venskab, som om det kunde hjælpe mod Kvalme.

Jeg morede mig mere over den lille Musikers Glæde end over dens Gjenstande, thi han nød den i lange Drag. Hvor vilde jeg have ønsket, at han havde haft sin Violoncel ved Haanden og havde tolket den Fryd, der spillede i hans brune Øjne! Just som den Tanke faldt mig ind, sagde jeg til ham:

— Hvor kunde De spille saa smukt i det Selskab, hvor De fjedede Dem saa stræffeligt?

Hans Ansigt blev pludselig alvorligt, næsten bittert:

— Jeg spillede heller ikke godt. Jeg kan overhovedet ikke spille mere. For tyve Aar siden spillede jeg godt eller var nær ved at gjøre det.

Jeg vilde gjøre en Indvending i Form af en Kompliment, men han afbrød mig:

— De fleste Kunstnere her i Danmark bliver dumme, naar de ere fyrrethve Aar, og naar de i den Alder ere naaede til, hvad man kalder Anerkjendelse, saa slaar de dem til Ro og tærer paa deres Kapital. De har faaet deres Stempel af Kritiken og søges af vore saa kaldte Kunstens Mæcenater, der hellere burde kaldes Kunstnernes Restauratorer. Man bliver officiel og doven, man har naaet, hvad man tror, man kan naa. I en lang Aarrække var man desuden her hjemme saa overbevist om vor egen Fortræffelighed, at den, der vilde lære Noget af andre og større Folk, blev betragtet som en skabagtig Karl. Jeg troede inderlig paa vor „nationale“ Kunst i alle

mulige Retninger, og i g maatte jo gjøre det, for jeg kunde ikke gjøre et Buestrøg, uden Abiserne fortalte mig, hvor mesterligt det var. Jeg havde stor Færdighed i at beklippe al Slags Musik, saa den kunde gaa i dem her hjemme; Videnstaben kunde jeg gjøre tæffelig, Fortvivlelsen kunde jeg gjøre sentimental, den sprudlende og funklende Erotik kunde jeg gjøre saa moralsk, at baade Præst og Degn kunde velsigne den. Naa — saa kom jeg til at gjøre en Rejse, som jeg skulde have gjort, da jeg var fem og tyve Aar, men jeg var to og fyrre. De store Virtuosser, som jeg hørte, spillede min kjøbenhavnske Katekismus sønder og sammen, men nu var jeg for gammel til at saa den ud af Hovedet. Saa maatte jeg dreje den gamle Vire for at saa Lidt til Brød og Brændevin; jeg var vant til at lade mig stoppe med Mad som en Kapun af mine Mæcenater; nu æder og drifter jeg mig gjennem de Aar, jeg har tilbage. Fanden gale i det Hele — men det bliver nu ikke anderledes. Hej Opvarter, en Bajer til!

Han fastede sin Cigarstump hen ad Gulvet og saa gnaben ud. Der var en Pause i Skraaleriet oppe fra Tribunen. Bludselig aabnedes Indgangsdøren paa vid Gab, og en Hob unge, selskabsklædte Mennesker kom ind. Da de kom nærmere, gjenkjendte jeg Ansigterne fra Selskabet hos Statsraaden.

Støjende og sparkende til alle Sider stormede det helt op til Tribunen, smed sig ned paa deres Stole, strakte Benene ud i Verden, pustede Cigar-

røg ud med en Mine, som de vilde spytte den i Sjænen paa Tilbærelsen i Almindelighed. Det var vor jeunesse dorée, Plutokratiets Stamherrer.

— Derfor de Tyre er skabte i Guds Billede, maa Gud se underlig ud, brummede Musikeren.

Pausen paa Tribunen varede temmelig længe, og man fik efterhaanden en Fornemmelse af, at der forberedtes noget Usædvanligt. Endelig ringer Klokkeren, Baggrundsdramatikeren bevæger sig, en Kvinde kommer frem. Straks runger en vældig Applaus gennem Salen. Næppe havde mit Øje hvilet paa hende et Sekund, før jeg følte som et elektrisk Stød gaa igennem mig . . . En Mur af Ar, der laa mellem Barndommen og nu, revnede med en vældig Breche. Haven, Ugletræet, Snefoget af Blomsterblade, Kysset, Ringen, Gildet hos Skomageren, mit barnagtige Elskovsdigt, Moders Død, Spaascenen i Skorstenen gled forbi mig, hvert Billede som opløst af et Lynglimt og straks givende Plads for det næste. Ja, det var Ragepigen fra min Fødeby.

Hun var bleven høj, ikke lidt over Middelhøjde, med en kraftig, ikke pyg Figur; der var noget Atheneagtigt ved hendes Former, men Hovedet og Ansigtet var alt Andet end græske. Det første var lille, men bredt i Forhold til Længden og mindede om den fatteagtige Rodeyrtype, det sidste Farve var en mørk, ensfarvet Blegghed, saa længe det var i Hvile; siden fik Kinderne et brunrødt Skjær. Hvad jeg straks kjendte hende paa, var de store, klare, sorte Øjne paa den blå

Emailgrund med deres stærke, men kolde Glæds. Hun var pragtfuldt klædt i en gul, brocheret Silkekjole, der sad stramt som et Harnisk om Busten; om Livet havde hun et højrødt Skærf, om Halsen et Baand af mæltehvide Perler. Det krøllede Haar hang stærkt, pypig og frit ned om Nakken og Skuldrene. En af de nævnte, nylig ankomne Herrer rejste sig op og lorgneterede hende lige op i Ansigtet; hun gjorde en hilsende Sænkning af Øjenlæget og sendte et næsten umærkeligt, snarere spodst end venligt Smil til ham.

Med Altstemme begyndte hun paa et langt, saa kaldet humoristisk Sangnummer; Text og Musik var simpelt Fabrikarbejde; men hendes Sang og Foredrag hævede dem ud over deres oprindelige Sfære, ja bragte En næsten til at glemme, at det var en simpel Sangerknejjelust, man aandede. Visen handlede om et Pigebarn, der giver en Række Friere Kurven, og i Fremstillingen af disse lagde hun et virkeligt mimisk-dramatisk Talent for Dagen. Midt i min lyttende og stirrende Betagethed hørte jeg som i Drømme min Ledfager udbryde gjentagne Gange: "Guds Død og Pine, der er skam Geni!" Det gjorde en ganske ejendommelig Effekt at se og høre den unge, smukke Kvinde i Udtryk og Stemme snart efterligne en fed, stakaandet Pengematador, snart en fløset ung Baron, der vil imponere ved blaseret Overlegenhed, snart en ung tungerap Probenreuter, der under Frierieset børster sine Whiskers, snart en sentimental, flyktende Dyrker med begge Hænder paa sit soulmende Hjerte, snart en

Dragonofficer, der under Frietiet sparker med venstre Ben til Sabelen og piller med højre Haand ved Snippen af sin Knebelsbart o. s. v. Men jeg lo ikke som Alverden, jeg slugte hende med Dine og Øren. Det var det sidste Nummer i Forestillingen; at det lønnedes med uhyre Klap og gjentagne Fremkaldelser, forstaar sig af sig selv. Jeg blev lige til den sidste, uagtet min Ledsager trak mig i Armen og vilde have mig med. Da det endelig lykkedes, sagde han:

— Ja vist er der Talent hos den Tøs, men hun ender dog i Kendeftenen.

— Hvorfor det? spurgte jeg rast.

— Saa De ikke den Grossererdreng, der kletterede med hende? Det er naturligvis Elsteren.

Tause gif vi ved Siden af hinanden, til han gif ind i et Hus ved Besterbrogade, hvor han boede. De sidste Ord bed mig i Sjælen. Jeg havde netop beundret hendes kolde, spodske Hilsen til Lapsen, men saa faldt det mig ind: saadan saa hun jo ogsaa paa Dig hin Sommerdag under Mødet paa Trætoppen; hun kyskede Dig først, da Du havde givet hende Ringen.

VIII.

Jeg vendte brat om og gik atter ud i Alleen. Jeg naaede Sangerkaseen, hvor der nu var lukket og sluttet. Paa hver Side af Facaden var et Gitter, der forhindrede i at gaa helt rundt om Bygningen. Der var Noget i mig, der ligesom med mekanisk Nødvendighed drev mig til at efterligne mine Drengesbedrifter; jeg kravlede over Gitteret og sprang ned paa den anden Side. Jeg kunde orientere mig for saa vidt, som jeg opdagede, at et smalt Stykke Have løb om Pavillonens tre Sider. Ved at samle langs den Facaden modstaaende Mur fandt jeg en Dør, gjennem Nøglehullet saa jeg Lys indenfor. Jeg listede mig tilbage og styrede i lige Linje fra Døren, til jeg stødte paa et Træstakit, fandt en Laage og kom ud paa et frit Rum, hvor jeg sank i opblødt Jord lige til Anklerne, snublede over Murbrokker og hverken kunde finde ud eller ind. Store Regndraaber begyndte at pidske mig i Ansigtet. Jeg var tvivlsraadig, om jeg skulde gaa videre paa Maa og Faa eller gaa tilbage gjennem Laagen; men som jeg overvejede dette, aabnedes den lille Dør. Et Lys sluktedes i det

Samme indenfor; men jeg havde set to i Raaber og Shawler tæt indhyllede Kvindeskiftelser i Doraabaingen i samme Øjeblik, som Lyset forsvandt. Snart hørte jeg deres Trin, som gav en pjaffende Lyd paa den mudrede Grund. Trinene kom nærmere, jeg kunde skimte en højere og en mindre Skikkelse, den første gik nogle Skridt foran den sidste; de talte hvistende, den bageste standsede et Øjeblik og syntes at ville vende om ad en anden Vej, . . . da hørte jeg den højeste sige utaalsmodig:

— Jeg vil ikke — jeg vil ikke — jeg vil ad denne Vej!

— Han bliver dog tilsidst gal paa Dig, naar han hver Nat maa holde med sin Droske som en Nar, snærrede den Anden med en tandløs Læspen.

— Saa faar han blive god igjen.

— Han er en gentil Herre. Naar han bliver vred, hvem skal saa give Dig Silketjoler og Stads?

— Et andet Tosskehoved, der har Penge nok til at smide ud ad Vinduet, lo den Høje.

— Paa den Maade gaar det ikke i Længden med den Levevej.

— Saa faar det lade være at gaa.

— Ja, saa kan Du ved Gud sejle din egen Sø; nu gaar jeg den anden Vej, jeg vil ikke pjaffe gennem alt det Bladder.

— Bærst'artig, Madam, gaa De kun, saa sejler jeg, lo atter den friske unge Stemme, og dermed gjorde dens Ejerinde nogle lange Skridt fremad. Den Gamle gav sig sig til at gaa efter

hende; saa vidt jeg kunde skjønne, tog hun fat i hendes Kaabe . . . jeg hørte som et Klask med Haanden og derpaa et hvæsende Arrighedsudbrud:

— Din snottede Løs — er Du sjantet? Sla'r Du? Nu gaar jeg ud til Herrens Droske, saa kjøre vi hjem . . . jeg har Røglen . . . sov hun saa kun paa Stationen i Nat, Somfru Snærpehæl!

Og jeg hørte hendes trippende Skridt vende sig i modsat Retning og fjerne sig. Den anden Kvinde stod et Øjeblik ligesom raadvild, derpaa tog hun en rask Beslutning, samlede sine Klæder og gav sig til med lange og hurtige Skridt at gjennebvade den aabne Plads. Men da hun ved at passere lige forbi mig opdagede en Mandfolkestikkelse, undslap der hende et lille Strig.

— De skal ikke være bange, jagde jeg, jeg vil ikke gjøre Dem Fortræd.

— Hvorfor staar De her? spurgte hun kort.

— Jeg er faret vild og kan ikke finde Udgangen af denne Plads.

Der maa have været noget Enfoldigt eller Trosthyldigt i min Maade at tale paa, thi hun gav sig til at le. Jeg blev lidt stødt og spurgte:

— Jeg hørte nogle Ord, De veglede med en Anden . . . Ønsker De, at jeg skal ledsage Dem?

— Hvad . . . hvem er De?

— Jeg er Student, jeg . . .

— Pst! . . . hør — kommer der Ingen? . . . jo jeg synes det! — Kom.

Og med Hefstighed tog hun min Arm, saa hun næsten kneb den, og i Regn, Sjast og Slud

«b vi formelig over den øde Plads. Hun kjendte Bejen, efter saa Minuters Gang var vi ude paa en gasbelyst, halv bebygget Gade eller Vej uden Brolægning.

Hun standsede et Øjeblik; endnu holdt hun sin Arm, saa jeg bag det venstre Bryst, der ænede sig tæt op mod min højre Overarm, kunde føle det voldsomme Hjerteslag. Lygtestjæret faldt paa hendes Ansigt, der nu blussede af det voldsomme Løb: idet mit Øje mødte hendes, gjenendte jeg det samme Blik som hin Sommerdag Træet. Uvilkaarlig nærmede jeg mit Ansigt mod hendes . . . den Gang dryssede Blomstersne ned over mig i Sommereftermiddagens blinkende sollys, nu pidskede Efteraarsregnen mig i Ansigtet under det dirrende, for Vindstødene spajende i løsligteblus dette eller noget Lignende gennemlynedes min Grindring . . . Mit Ansigt var hendes ganske nær, da hun pludselig slog hovedet tilbage og trak Armen ud af min og gik og gik at gaa hurtigt langs Gaden.

— Hvem er De? Jeg har set Dem før, sagde hun.

— Ja i det gamle Æbletræ i Deres Moders have.

— Na De er Søn af den Frue med Lotteriet?

— Ja — og jeg saa Dem den Nat, hun var død: De lagde Kort op for min Moders tjenestepige.

— Den lange Kristiane — ja. Na hun var saa dum og havde altid Brøvl med sine ærester.

blev jeg mere og mere urolig. Det Tilbud, jeg i et exalteret Øjeblik havde gjort, at skaffe hende Mattely i min Onkels Hus, var jo Banvid. Hun gjentog sit Spørgsmaal. Jeg var bound by honour, jeg kunde ikke gjøre et Tilbage tog.

— Jeg vil bede min Onkel huse Dem i Nat.

— Deres Onkel, hvem er det?

— Det er . . . det er en fornem Mand, en Mand, der tror paa, at det, som Folk af hans Slags har fastsat som Regel, bør følges som et Evangelium.

— Naar saadan En som Byfogden i B . . . ?

— Na ja.

— Jeg er slet ikke bange for ham. Jeg kan godt spille en fin Dame. De kan jo fortælle, at De har reddet mig fra et Overfald . . . bi lidt

— jeg skal nok selv lave en Historie.

— Nej jeg vil ikke lyve for ham, det maa De heller ikke.

— Na hvad! Det er saa morsomt at gjøre Nar af saadan nogle Stivstikkere.

— Nej, det fortjener han ikke af mig, det vilde være Synd . . .

— Synd! Uh . . . det hørte jeg saa meget om i Skolen, men jeg har aldrig kunnet begribe, hvad det var. Det, der morer En, kan der jo dog aldrig være noget Ondt i. Er vi blevne til for at tjene os? Saa maatte En da heller springe i Bøblingesøen. Men hvordan skal jeg saa stille mig an med Deres Onkel? Han jager mig vel paa Døren?

Jeg nærede i mit Hjerte den samme Frygt,

og den vorede som en Lavine med hvert Sekund; men det gjaldt om at give hende Indtrykket af, at jeg var sikker i min Sag. Mit Svar „Lad De mig om det, jeg klarer Alt“, maa imidlertid have ladet Noget tilbage at ønske i Aplomb, thi hun smaalet og sagde i en næsten beskyttende Tone:

— Ja det er vist bedst, vi hjælpes ad . . .
Hør, hvad kalder man Deres Onkel? Statsraad, Justitsraad? for den Slags Herrer maa man jo ikke nævne ved deres Navn.

— Han er Overretsassessor.

— Over=rets=as=sess=for, Overretsassessor —
nu skal jeg nok huske det.

Endelig stod vi udenfor Huset. Der laa det med Skodder for alle Vinduerne i Stueetagen, lukket og slukket, i den mest korrekte og moralske Sønn, uforstyrret af Alt, hvad der kunde ligne urolige Drømme eller Anelser om Indbrud i dets Ro fra Zigeuner- og Landstrygerverdenen. De fire gamle, afbladede Popler strakte utydeligt deres lange store Kroppe op i Mørket som Dydsgrenaderer, der holdt Vagt foran Regelrethedens Tempel, hvori min Onkel var Ypperstepræst og Madam Bertelsen Præstinde. Mine Bers om Bølgecho'et mod Kridtklinten randt mig ihu, nu kom det an paa, om Demoiselle Gatti og jeg kunde præstere et sejrrigt Stormløb mod al denne Soliditet. At bruge min Gadedørsnøgle, som jeg havde i Lommen, gaa ind og vække Onkel og sætte ham ind i Situationen, tiltroede jeg mig ikke Sikkerhed og Ro nok til; der maatte gøres

noget Opfigtsbækkende, noget Ellatant. Med et Spring satte jeg over Parterret mellem Laagen og Huset, tog fat i Dørklokkens Greb og ringede af al Kraft. Det var mig, som Stormkloffen lød, som hele Huset rungede og rystede, som om alle Madam Bertelsens Tallerkengeledder faldt ned af deres Hylber og alle min Onkels Løvbøger i vild Forvirring styrtede ned fra Reolerne. Sangerinden stod og tørte ivrig sit Fodtøj i Græsset og paa Dørmaatten.

Endnu rørte Intet sig. Alt sank tilbage i Dødsstilhed; jeg hørte kun de tunge Regndraabers Raslen i det visne Løv, der laa strøet paa Jorden. Pausen, der forekom mig uendelig lang, blev først afbrudt af min Vedsagerskes Latter og følgende Ord:

— Det bliver en mageløs Komedie!

Forbitret og skamfuld tog jeg et nyt, om muligt stærkere Tag i Klokken, der ringede vældigt og mangfoldigt gjentagne Gange. Et Lys tændtes inden for Vinduet til Benstre for Gadedøren i Madam Bertelsens Kammer; lidt efter forsvandt det, jeg begreb, at hun kaldte paa Pigen. Døren aabnedes paa Klem, et Hoved listede sig frem.

— I Gud, hvad er der paa Færde?

— Det er mig, Stenberg . . . jeg har glemt min Nøgle, og jeg maa absolut tale med min Onkel.

Pigen aabnede og trøb sammen i Krogen bag Døren med sin Lampe, men da hun hørte, at En fulgte efter mig, stak hun et Stykke Ansigt

frem, som Bestyrtelsen formelig forstenede, da hun opdagede en kvindelig Stikkelse. Midt i Gangen foran Fløjdøren, der gik ind til Dagligstuen, stod Madam Bertelsen med Nattappen paa sit lange, spidse Hoved, med et uldent Shawl hyllet om sin Overkrop, med store Fødder og tynde Ben i de stribede Uldstrømper, der stak frem under en far-moisinrød Underkloffe. Hun holdt sig ganske ubevægelig, men hendes Øjne maalte mig og den Fremmede fra Top til Taa. Da vi nærmede os Døren, lagde hun Haanden paa Laasen, som vilde hun forbyde os at gaa ind.

— Jeg skal og maa tale med Assessoren straks, sagde jeg i en Kommandotone, som jeg aldrig før havde brugt mod hende. Jeg vil ind.

Med den Forargelse og Ubilje, hvormed en gammel Kommandersergent adlyder en ung Sekondelieutenants aldeles urimelige Ordre, slap Madam Bertelsen Laasens Greb, gjorde et Skridt til Siden og spankede i stadig Parademarsch paa sine Hosesokker ned ad Gangen med sit Lys og ind i sit Kammer.

At Onkel ogsaa var vaagen, saa jeg paa Lysen, der tittede ud ad Nøglehullet paa hans Sovekammerdør hinsides Spisestuen, hvortil Døren fra Dagligstuen stod aaben. Straks aabnedes Sovekammerdøren, og min Onkel kom ud i en lang Morgenfrakke, knappet helt op i Halsen, men med Støvler paa og glatkæmmet Haar, samt med et Stearinlys i en pletteret Stage i Haanden. Da han saa mig, bevarede han endnu Devisen Nihil admirari paa sine Træk, men da han opdagede

en Kvindestikkelse ved Siden af mig, tneb han Læberne og Djenbrynene sammen og fastede et inkvisitorisk, fortørnet Blik paa mig.

Kort, tørt, rapportmæssigt fortalte jeg, hvad der var hændet. Min Onkel satte sig ned paa en Stol og sagde:

— Du har handlet ubesindigt, upassende og barnagtigt. Jeg hverken kan eller vil huse Bedkommende. Du behager nu at vente, til jeg bliver fuldt paaflædt, saa gaar Du med mig og den — hm — den Dame til den nærmeste Politistation, hvor man vil tage sig af Bedkommende paa passende Maade.

— Det gjør jeg ikke, Onkel; det vilde være ubarmhjertigt, ja brutalt.

— Behag at vælge dine Ord i Overensstemmelse med hvad der skifter sig for din Alder og Stilling. Jeg handler altid, som jeg bør, og som det er passende for min Stilling.

— Du vil maaske ødelægge denne Kvinde for hendes hele Liv og det blot af Hensyn til det Uæleste, det Elendigste af Alt, det, I kalder det Passende.

— Du har druffet for meget i Aften, Theodor. Gaa i Seng; jeg skal lade kalde paa Karlen, saa følger han med til Stationen.

— Nej, saa gaar jeg selv, ikke til Stationen, og hvorhen ved jeg ikke, men jeg forlader ikke denne Dame. Farvel, Onkel, og Tak for, hvad Du har gjort for mig.

— Ja selv Tak.

— Men nu maa vi stilles for bestandig.

— Ja saa? Farvel da. Skal den Slags Scener opføres i mit Hus, bliver det muligvis det Retteſte.

Jeg vilde til at tage den unge Pige ved Haanden og gaa med hende; men pludſelig vendte hun ſig om mod min Onkel, ſlog ſit Elſk til Side og ved en raſt Bevægelse, der ſaa ud, ſom den var uvilkaarlig, ſaldt Raaben af hendes Skuldre, og hun ſtod i prunkløs, men elegant ſort ulden Kjole, ſom gjorde hendes Figur endnu ſlankere og blot prydedes af en kort, ſvær, mat Sølvuhr-tjæde. Kjolen var opſæſtet for neden, og de tykſaaledede, højhælede Støvler flatterede paa en toket Maade Fødderne og de ſlanke Smalben. Hun gjorde en fornem hilſende Bevægelse til min Onkel og ſagde:

— Jeg forſtaar meget vel, Hr. Overretſaſſeſſor, at De ikke kan antage mig for en Perſon, der kan forlange Beſtyttelſe af en Herre ſom De. Jeg fortryder, at jeg i min ſtore Angſt tog mod Hr. Sternbergs Tilbud. Jeg beder Dem om Forladelſe og ſiger Farvel. Men — og her gjorde hun en let, ſint nuanceret Overgang hen imod en mere pathetiſk Tone — naar De kjendte mig og vidſte, hvor jeg har maattet overvinde Fattigdom og Friſtelſer . . . men det kan De jo ikke vide . . . ſaa vilde De dog maaſte dømme anderledes.

Hadde min Onkel nu haft blot ſaa megen Kjendſkab til denne Pige eller blot ſaa megen Sans for Skueſpillekunſt ſom jeg, havde han i Overensſtemmelſe med ſin ſædvanlige Maade at

være paa drejet sig fra hende med en afvisende Haandbægelse; men jeg saa en pludselig Forandring i hans Ansigts Udtryk. Hans Øjne heftede sig stibt paa den skønne Stikkelse, som der stod for ham med den decante og værdige Holdning, og som talte et dameagtigt Sprog. Han havde kun havt ringe Værlighed og Lyst til at indlade sig med Kvinder, og i Theatret kom han aldrig; mig undgik det Theatermæssige i hendes sidste Bolte ikke, jeg morede mig indvendig derover og beundrede Rosabras uomtvistelige Talent.

Hun vedblev at plante sine mørke, glandsfulde Øjne lige i min Onkels staalgraa, ellers saa rolige Blik. Han rødmede fra Panden ned til Hagen og slog Øjet forlegen ned mod Jorden. Jeg havde aldrig set ham saadan. Efter en temmelig lang Pause rejede hun anstandsfuldt og sagde:

— Allsaa om Forladelse, Hr. Overretssassessor, og Farvel. Og De, Hr. Stenberg, følger mig maaske og hjælper mig med at komme ind paa et Hotel. Deres Søstersøn, Hr. Overretssassessor, kan give Dem sit Væresord paa, at der ikke er noget andet Forhold mellem os, end at vi er Bysbørn og har været Legekammerater.

Min Onkel stammede:

— Det er mig, der skal bede om Forladelse . . . jeg vidste ikke . . . jeg kunde ikke vide . . .

— Nej naturligtvis, det forstaar jeg saa godt, Hr. Overretssassessor.

Denne Titel, som hun havde studeret paa,

medens vi gik sammen, udtalte hun nu med en hurtig Færdighed og listede sig til at kaste et triumferende Øjekast til mig, som om hun æstede min indvendige Applaus.

— Men De maa ikke gaa, sagde min Onkel, da jeg nu har set, at De er en dannet Dame, skal det være mig en kjær Pligt at yde Dem Husly.

Jeg formelig stod og gabede i maalløs Besundring; den skulde endda forøges. Med resolut Sikkerhed greb Demoiselle Rosabra begge min Onkels Hænder, trykkede dem fast og saa med taknemlig, barnlig Inderlighed paa ham:

— O Tak, Tak . . . De ved ikke, hvad De gjør for mig.

Det gav et Sæt i min Onkel, han sank i Kne ved hendes Haandtryk. Da han atter fik rettet sig og mødte hendes Blik, blev hans Øjne som tryllede til hendes; de fik et Udtryk af Ælsk af Begjær, som jeg aldrig havde anet kunde rummes i dem. Hans Ansigt var glødende rødt, og hans Arme skjælvede. Uvilkaarlig kom jeg til at tænke paa Claude Frollo i Notre Dame de Paris. Paa en Gang fik min Onkel Øje paa mig. Han slap pludselig hendes Hænder og kom atter til at se forlegen og usikker ud.

— Jeg skal kalde paa min Husholderste og lade hende sørge for Dem, sagde han hurtigt og gik ud af Stuen.

Rosabra gjorde en hurtig Grimace til mig — den røde Tungespids kom frem mellem de hvide Tænder.

— Han strakte Gevær, hvistede hun og lo. Jeg forstod bedre at tage ham end De.

— Ja, jeg bærer mig altid dumt ad, sagde jeg i et Anfald af Saloufiens Bitterhed og vendte mit Hoved bort fra hende.

— Fy. Nu bliver De jo vred. Jeg holder jo meget mere af Dem; det kan De da nok begribe. Jeg skal aldrig glemme Dem fra denne Nat af.

Denne Replik løb mig til Hovedet som et Glas hed Vin. Jeg bredte mine Arme ud mod hende og nærmede mig hende i et Spring; men hun smøgede sig til Siden, behændig som en Kat, løftede truende Pegefingeren og pegede leende hen mod Udgangsdøren, der et Øjeblik efter gik op, — og ind traadte Onkel med samt Madame Bertelsen kostumeret som i forrige Scene paa det nær, at hun nu mødte med Morgensko. Sangerindens Ansigt fik pludselig den værdigste Dyds Præg.

— Min Søstersøn har reddet denne Dame fra et raat Overfald paa Gaden, sagde min Onkel. Hun er fremmed i Byen og kan ikke komme ind i sit Hotel. Er det lille Bærelse ved Siden af Deres i Orden?

— I fuldstændig Orden, Hr. Assessor.

— Vil De følge hende derind.

— Vel, Hr. Assessor.

— Tak for Deres Ulejlighed, sagde Sangerinden med mild, dameagtig Nedladdenhed; det gør mig ondt, jeg har forstyrret Deres Nattero.

Madam Bertelsen skænkede Dine til en Slags
Hilsen og lyfte Damen ud. Denne rakte min
Onkel Haanden og hilste mig.

Min Onkel stod et Øjeblik og saa hen for
sig. Bludselig foer han op jom af Søvne og
saa adspredt paa mig.

— God Nat, sagde jeg.

— Jeg gjorde Dig Uret før, sagde han, eller
rettere: jeg gjorde Damen Uret.

— Ja, om Forladelse, jeg blev hidsig.

— Naar — lad nu det være glemt. Jeg
kunde jo ikke vide, at det var en dannet Dame.
God Nat.

IX.

Jeg gik op paa mit Bærelse. Jeg var altfor betagen af denne Nats Hændelser til at tænke paa at sove. Strafs tændte jeg min Lampe, satte mig foran mit Bord, og med Albuerne støttede mod dets Plade, med mit Hoved i begge Hænder, reproducerede jeg, hvad der var sket, og som et Omkvæd lød det bestandig i mit Indre: Jeg elsker hende. Jeg malede i Fantasiens den nærmeste Fremtid, hvori jeg skulde gøre Mit til at danne denne vidunderlige Piges Land og nære den med ædle Indtryk af Verdens højeste Poesi; jeg forudsaa hendes Optræden som glimrende Skuespillerinde, duntelt tegnede sig for mig Scener af Konversationsstykker, hvori hendes aandfulde Replikker slog som Lyn ned i Publikum, medens jeg sad nede i Salen og nød hendes Triumf i lange Drag jeg selv var jo Digteren, som hun fortolkede. Det var en Fremtid med ranke Træer, hvis mægtigt bugnende Kroner spælgede i Lys og høj Lust. Udenfor var det kulsort, Regnen slog mod Ruden, jeg lo ud imod den, og næsten uden jeg vidste af det, formede disse Strofer sig
or mig.

Ret din Ryg, der før var trummet
over Bogen i din Braa!
Ud i Livet, ud i Rummet,
hvor de stærke Storme gaa!
 Sprebt er Taagen,
 ljæt som Maagen
træd en Dands paa Bølgestummet!

Tag saa med hin høje Kvinde,
fuld af Livets sunde Saft,
smidig som de unge Linde,
slank som Marmorsøjlsens Stæft!
 hun ved Sangen
 ægger Trangen
til det største Spil at vinde.

Se, hvor hun det Tunge driller,
pister først det som en Top,
slynger saa, til Lattertriller,
vældigt det i Luften op.
 Stærkt det glimter,
 knap Du skimter,
hvor de gyldne Rugler spille.

Naar de ned mod Jorden hige,
fanger hendes Haand dem let,
tvinger dem til op at stige,
til en Kamp mod Lyngdens Ret.
 Og hun raaber:
 Med Jer Taaber
skal jeg evig sejrrigt krige.

Jeg skrev Versene ned med kæmpestore Bogstaver og fantastiske Sving paa et stort Folio-blad; jeg følte en inderlig Lyst til at smætte begge Virduerne op og synge dem af mine Lingers hele Kraft ud i den bælmørke Efteraarsnat, men jeg havde dog saa megen Besindelse, at jeg lo højt af dette Indfald og lavede mig til at gaa i Seng, med den Hensigt at ligge længe vaagen og i salig Mag nyde mine Tanker og Fantasier.

Da hørte jeg en Lyd neden under mig. Den maatte komme fra Dagligstuen, oven over hvilken mit Kammer laa. Der gik Nogen der nede. Men saa tabte Lyden sig. Det maatte være Onkel . . . nu gik han formodentlig i sit Sovestue. Nej — nu kom Lyden af disse Skridt igjen . . . nu blev den sagtere . . . nu hørte jeg den atter lige under mig . . . det blev ved; det var aabenbart, at den Spadserende gik frem og tilbage gennem hele Huset. Jeg satte mig paa min Seng og blev ved at lytte længe. Det var hurtige Trin som af et Menneske, der aandeløs iler mod et Maal, uden Ro og Rast. Det blev mig uhyggeligt. Hvad kunde være forunderligere end at mærke en saadan hvileløs Nattevandrer i dette Hus, hvor man ellers aldrig hørte en Lyd efter Midnat? Jeg saa paa mit Uhr. Klokken var fire om Morgenen.

Jeg kom i en nervøs Spænding. Denne bestandige Kommen og Gaaen, denne Stigen og Falden af den hurtige, regelmæssige Lyd pinte mig mere og mere. Efter nogen Betænkning aabnede jeg min Dør saa sagte, som jeg formaaede,

og listede mig paa Sofesofter, stille og forsigtigt ned ad Trappen og gjennem Korridoren under ned. Der var Lys i Dagligstuen; Døren stod lidt paa Alem; man maatte have glemt at lukke den. Jeg sneg mig hen til den og kiggede derind . . . for Øjeblikket var der Ingen, men jeg hørte de samme hurtige Skridt i Bærelset til Benstre. Det varede ikke længe, før jeg mærkede, at Vandreren var vendt om . . . jo det var virkelig min Onkel, der nu viste sig. I de faa Sekunder, som hans Vandring gjennem Dagligstuen medtog, saa jeg, at hans Ansigt var feberglødende; hans Øjne var sænkede ned mod Gulvet; han holdt de tæt sammenknugede Hænder foran sig, vandrede ind i Spisestuen til Højre, derfra videre, kom igjen og nærmede sig Døren ud til Gangen. I en Fart listede jeg mig tilbage og skjulte mig i en Krog, der dannedes af Trappeopgangen og Bæggen. Min Onkel støttede sig et Øjeblik til Dørstolpen, syntes at lytte efter Noget, saa ned i samme Retning, som jeg stod . . . lige over for mit Stade laa Madam Bertelsens Bærelse og det Gæstefammer, som var anvist den Fremmede. Jeg hørte ham drage et dybt Suk, saa ham derpaa gjøre en brat Drejning, gaa ind i Dagligstuen, og nu hørte jeg ham foretage den samme Vandring, som jeg saa længe havde hørt.

Hvad var der sket? Havde denne Kvinde smeltet denne Ismand? Min første Indskydelse var at stille mig hen foran hendes Dør og holde en Slags Riddervagt der, til den lyse Dag. En

Ridder i Skjortærmmer og paa Uldsokker! Denne ihgeligt skarpe Sans for det Komiske, som kan gribe En i de mest pathetiske Øjeblikke, var nær ved at overvælde mig, jeg maatte kvæle en Krampe-latter, der maaske lige saa godt kunde være bleven til en Krampegraad; jeg vidste ikke rigtig, hvilken af Delene der vilde frem. Jeg stod der med Hænderne klamrede om to af Trappens Gitter-stænger; min Strube var tør og hed, og mit Hjerte bankede, saa det gjorde ondt i Brystet.

Min Onkel kom igjen. Atter stillede han sig i Døraabningen og saa ned til den samme Side i Gangen. Var han gaaet ud i den, havde jeg aldeles bestemt styrtet mig imod ham; men han blev staaende stille og sulkede. Atter var jeg nær kommen til at le. Hun, som rimeligvis sov trygt og sorgløst derinde, skulde blot vide Noget om den tause, daadløse Kamp, der førtes om hende, og hun vilde slaa sin skarpeste, mest haanende Latter op. Naa — Situationen var jo ogsaa komplet latterlig. Onkel gik ind igjen og vandrede videre; jeg gik op paa mit Værelse, kastede mig paa min Seng, forsøgte at tale mig selv til Fornuft ja nu lykkedes det sov nu! Saa lod atter Trinene derne, saa mærkede jeg den korte Stansning ved Dagligstuedøren, og jeg rejste mig paa Hug og lyttede. Saaledes tilbragte jeg Natten; ved Morgengry maa jeg være falden i Søvn.

Jeg vaagnede sent, men havde straks den tryk-kende Fornemmelse af ubestemt Frygt, der gaar forud for Bevidstheden om Frygtens virke-

lige Gjenstand. Da denne klarede sig, svandt dens Dimensioner ind ved Dagslyset. For det Første havde Rosavra jo sagt, at hun holdt meget mere af mig end af min Onkel, og det syntes jeg ogsaa selv var naturligt; jeg var dog ung, og min Erotik havde et romantisk Højtræk, som den snart halvtresindstyveaarige Jurist dog næppe var i Stand til at præstere. Og for det Andet . . . var ikke selve Mistanken om, at hans Uro skrev sig fra Forelskelse i min Flamme, en Urime-lighed? Han, der i alle Maader hørte til „Sel-skabet“, der ikke erkjendte Nogens Ret til at tænke og handle mod detses Bedtægter, han, der stod i Forbindelse og Omgangsforhold med indflydel-sesrige Politikere og rige Finansmænd, han skulde ville knytte en Forbindelse med en Sange-rinde fra en Café chantant! Han, i hvis Tanke alle Livsrørelser havde hver sin Stuffe med Eti-kette paa som i et Apotek, han, Videnskabens Be-kæmper, Skeptikeren over for Poesi, Erotik og den Slags Fænomener, skulde kunne trodse sine saa højt og myndigt, ved saa mange Lejligheder ud-talte Principer!

Jeg var naturligvis nysgjerrig efter at vide, hvad der var blevet af vor Gæst, og saa snart jeg var klædt paa, gik jeg nedenunder. Døren til hendes Værelse stod aabent, Sengen var redt, og Kammeret i fuldstændig Stand; hun maatte være taget afsted, før jeg var vaagnet.

— Onsker Hr. Stenberg The? spurgte Ma-dam Bertelsen, som viste sig i Korridoren.

— Tak. — Er min Onkel hjemme?

- Nej, Hr. Stenberg
- Er den fremmede Dame taget bort?
- Ja, Hr. Stenberg.
- Vedsagede Onkel hende?
- Det ved jeg ikke, Hr. Stenberg.

Der fik jeg god Bested. Nu vaagnede Skinsygen i mig igjen. Jeg maatte have Oplysning om, hvorledes Rosavra var kommen bort, og hvilken Rolle min Onkel havde spillet ved denne Lejlighed. Jeg fik en Ide. I en Kjælder ved Siden af os boede Grønthandler Jens Kristensen, oprindelig en Kulsjøber, som havde giftet sig med en gammel Grønthandlerste, der besørgede Handelen, medens han selv gif forstjellige af de omkringboende Familjer til Haande, hos os fungerede han som Støleborster, Brændebærer og deslige. Han var lige saa løs og aabenmundet, som Madam Bertelsen var disciplineret og ordknap. Som sædvanlig stod han i sin Dør, gabede ud i Luften og fløjtede.

— God Dag, Jens Kristensen.

— God Dag, Fanden æde mig, Hr. Stenberg. Det er dog et Tyve-Bejr i Dag. Man skalde tro, de havde faaet ind at brække paa der oppe i Himmerige, hæ—hæ—hæ. Naa ja, det Hele gaar jo natyrlig til, for naar det er Efteraar, saa kan det jo ikke være Sommer — nej, saa den Unde o. s. v. —, om det kan.

Jens Kristensen bandede ved alle mulige og umulige Lejligheder, selv i Spørgsmaal, som f. Ex.: Hvor skal Du, Fanden gale mig, hen? men efter at have gjort opmærksom herpaa tør jeg

maaſte nøjes med i det Følgende blot at antyde diſſe Brydſſer i hans Stil.

— Jeg gaar og leder efter min Onkel Aſſeſſoren, ſagde jeg; har De ſet, om han er gaaet her forbi?

— Gaaet? Nej S.— o. ſ. v. om han er gaaet, han er kjørt. Han lod mig hente to Droſter for en halv anden Times Tid ſiden.

— To?

— Ja hele to, den Onde o. ſ. v. Mindre kunde inte gjøre det. Men der var jo ogsaa et Rvindsfolk i den ene, det kan nok hænd' ſig, hun kom glidende ſom en Læſeſler, og jeg tænkte ſaadan Mit ved de Omſtændigheder, Hr. Stenberg.

— Hvad ſkulde de med to Droſter? De kunde da nok rummes i en.

— Ja vel, det kunde de J.— o. ſ. v. med ſtørſte Magelighed, Hr. Stenberg, det var Synd at ſige Andet. Men ſer De, Aſſeſſor er ſaadan en finere Konditor, om jeg ſaa maa ſige. Han var naturligvis bange for, at Ruſten ſkulde tro, han kjørt med Poſtelin. Naar, han ſkal vel ſnart være Statsraad?

— Det kan ingen Embedsmand blive mere —

— Nej vil man bare ſe. Dæ'len o. ſ. v. i det Bønderaf, for det er dog de Bønderſnuder, der laver ſaadanne raadne Eggekager. Hvad ſkal ſaadan Mand leve for? Herre Gud! Aſſeſſoren ſaa ud, ſom han lige atturat var ſkabt til Statsraad. Saadan en Mand granſter jo dog i Lov og Ret, mens ſaadan en Fjølrik ſom Statsraad N. (— det var netop ham, jeg ogsaa

havde været i Selskab hos), ham, som jeg har
baaret Kul for, jo dog inte er Andet end en
større Kulsjøver. Det er skammeligent at tænke sig.

— Hm — hvor kjørte de hen, Jens Kristensen?

— Dæ'len skal v. s. v. . . . om jeg kunde
faa det ud af nogen af de Drostepistkere; de
maatte ikke sige det, sagde de. Jeg bød en halv
Bægl til Hoer, for jeg har altid Lyst til at være
inde i Tingene, skal jeg sige Dem, men der var
den D . . . v. s. v. vinket af.

— Farvel, Jens Kristensen.

— Farvel, Satan kvæle mig, Hr. Stenberg.

Jeg tilbragte nogle pinlige Timer med at
strejfe op og ned ad Gaderne i det ubestemte
Haab at komme paa et eller andet Spor af min
forspundne Flamme. Det var naturligvis ungt-
tigt. Middagstiden kom; jeg gik hjem. Der
blev sjældent talt synderligt ved Bordet, i saa
Henseende gik det i Dag som sædvanlig, men min
Onkel havde ikke sin uroffelige, sikre Holdning.
Han saa paa en Gang forlegen og overanstrengt
ud; han svarede i en usædvanlig irriteret Tone
paa de Spørgsmaal, som Madam Bertelsen af
og til maatte henvende til ham; ved Maden
rørte han saa godt som ikke. Da der var taget
af Bordet, blev han, ligeledes ganske mod sin
Vane, siddende og vred sin Serviet i sine Hæn-
der. Flere Gange saa han paa mig og gjorde
en Bevægelse med Munden, som vilde han til-
tale mig, men det blev ikke til Noget. Situatio-

nen thngede og knugede os Begge. Endelig fik han brudt Tausgheden.

— Hvor gammel er det, Du er, Theodor?

— Tre og tyve Aar.

— Naar kan Du blive Kandidat, tror Du?

— Det har jeg ingen Mening om.

— Hm! Hør — mener Du ikke, at jeg og Du er meget forskjellige med Hensyn til Livsopfattelse og Sympathier?

— Jo.

— Du er nu over den Alder, at jeg tror at kunne høje Dig ind ad andre Baner. Vilde Du have Noget imod at modtage dine resterende Penge og leve paa egen Haand?

— Nej.

— Godt. Du fritager mig selv for det Løfte, jeg gav Dig, da Du blev Student?

— Ja. Og jeg takker Dig for den Tid . .

Han rystede paa Hovedet og slog med Haanden.

— Sligt er . . . er overflødigt. Naar vi stilles, er det i Begges vel forstaaede Interesse. Arranger Dig nu efter din Bekvemmelighed og søg Dig en ordenlig Lejlighed, det haster jo ikke. Trænger Du til Penge?

— Nej, Tak; jeg er forsynet.

Det var jeg nu ikke, men jeg fandt, at jeg burde svare saaledes. Vi havde Begge rejst os op og stod et Øjeblik og saa paa hinanden, som vi vilde læse Svaret paa et Spørgsmaal, vi nødvendig rettede til hinanden, ud af hinandens Øjne.

Min Onkel slog først Øjnene ned, drejede sig om, gik hen til Vinduet og saa, eller lod, som han saa, ud i Haven.

— Farvel, Onkel, sagde jeg højt.

— Farvel, Theodor, Farvel, sagde han uden at vende sig om.

Samme Eftermiddag var jeg ude af hans Hus og havde lejet mig et lille Bærelse foran paa Vesterbro.

X.

Jeg besøgte den Sangerpavillon, hvor Musiken og jeg havde hørt Rosavra synge. Jeg gjorde Bekjendtskab med et Par Sangerinder ved efter Forestillingen at traktere dem med Loddh, fik spurgt, en passant og i en ligegyldig Tone, om de ikke vidste, hvor deres forrige Kunstfælle var bleven af, og fik det ligegyldige Svar —

— Det kan De spørge den unge W. om.

Det var netop den unge Pengearistokrat, for hvem hun var flygtet hin Aften. De var altsaa ikke paa rette Spor.

Der var kommet en seig Energi over mig. Hver Dag gik jeg paa Esterforskning, og skjøndt den ene Dag efter den anden endte uden Resultat, begyndte jeg igjen den næste, og assøgte den ene Gade efter den anden, idet jeg gik op ad den langs det ene og ned ad den langs det andet Fortov, mønstrende alle Vinduer fra øverst til nederst. Mer end en Gang søgte jeg at tale Fornuft til min Videnfælle. Er det dog ikke et kolbt, hjerteløst Fruentimmer? Er det Andet end en listig Kofette, der kan spille alle mulige Roller? Holder hun ikke Alle for Nar? Jeg tænkte

paa det kolde Blik, som hun havde, naar hun ikke i en eller anden egennyttig Hensigt gav det andet Udtryk. Sa hvad nyttede den Slags Betragtninger? thi kort efter slog min Tankegang ind i en anden Bane. Var det ikke snarere en dejlig Galateastatue, der ventede paa Pygmalions Bøn og brændende Elskov for at faa Livets varme Pulse til at banke? Jeg var ingenlunde en fortviblet Elsker; egentlig befandt jeg mig vel, thi mit Sjæleliv, der hidtil havde vegeteret i en for mig pinefuld Orkeløshed, havde godt af den Disciplin, hvorunder det var kommet. Jeg syntes, at jeg paa kort Tid havde rystet flere Aars aandelige Forkuelse af mig; den theoretiske Protest, jeg hidtil havde udtalt i Vers, glædede jeg mig til at udføre i Praxis, og jeg havde en Kulsvieretro paa, at min Sagen maatte naa sit Maal.

En Eftermiddag sad jeg i Stumringen i min Stue. Jeg havde just nedskrevet følgende Vers paa Altpapiret i min Skrivemappe:

Jeg vil finde Dig, hvor Du Dig dølger,
og min Elskov med brusende Fald
skal skylle, lig Lavaens Bølger
henover dit blanke Arystal.

Du skal vækkes i favnende Arme
fra en marmorkold Statuedød,
og ved Livets velsignede Varme
skal dit Dje faa Farve og Blød.

Under Klängen af malmsfulde Klokker
ride stolte vi hen over Bro,
dine dunkle og fyldige Lokker
skal som legende Slanges sig sno.

Hvor et Aandedræt friest og snarest
løstes op fra et Menneſtebryst,
op, hvor Luften er letteſt og klareſt,
vil vi ſthre med jublende Roſt.

Straks efter gif jeg hen og ſatte mig ved
Vinduet og ſaa adſpredt hen ad Gaden. Gas-
lygterne var lige blevne tændte, deres Stær ſtod
hvidt imod det endnu ikke helt uddøde Dagslys.
Blandt dem, der paa det modsatte Fortov van-
drede ud ad Broen, opdagede jeg pludſelig en høj,
tæt tilfløret, ſort klædt Kvinde — hvilken let,
elastiſt Gang — var det hende? — Jo, jeg
kjendte Gangen og Figuren! I en Fart ſit jeg
Hat og Frakke paa, og foer ſom en Beſat ned
ad Trappen fra første Sal; da jeg kom ud paa
Gaden, havde hun paa Grund af ſin hurtige Gang
allerede ſaaet et ikke ringe Forſpring. Jeg ſatte
efter i Løb, men da jeg var en halv Snæs Skridt
fra hende, drejede hun pludſelig ind ad en Port.
Jeg hørte det ringe paa en Klokke, da jeg endnu
var ved Foden af Trappen; jeg tog tre Trin ad
Gangen, og ſaa endnu Fligen af den ſorte Kjole
ſmutte ind ad Døren paa anden Sal. Paa Dør-
pladen læſte jeg min Ven Muſikerens Navn.
Jeg ringede paa. Det nærede Noget, før jeg
hørte en Dør inden for aabnes, derpaa ſtansede

den Udtrædende et Øjeblik i Entreen, aabnede Døren til Trappen paa Klem uden at komme ud, og jeg hørte Musikerens Stemme spørge dæmpet:

— Er det Dig, Kæsesor!

— Ja, svarede jeg.

— Kom kun og Luf efter Dig.

Jeg saa den lille Mands brede Ryg foran mig, den fulgte jeg og gik ind i en mørk Stue efter ham.

— Du kommer Potters tidlig, Frøkenen er lige traadt ind ad Døren; vi har hverken faaet tændt Lampen eller Lysene paa Klaveret; jeg blev lige vækket op af min Middagsstraber.

Han rev en Svovlstik af og tændte Klaverlampetterne. I samme Øjeblik gik Døren op til et Sideværelse; hun traadte ind i den sorte Kjole med Sølvuhrkæden paa. Keppe havde hun fastet Øje paa mig, før hun med et sandt Jubelskrig ilede hen imod mig; jeg aabnede Armene, men hun veg behændig til Side, greb min ene fremrakte Haand, idet hun satte sine Fingre mellem mine, og højede med et kraftigt Ryk og leende hele min Haand tilbage, saa jeg nær var gaaet baglænds om.

Den lille Musiker vendte sig, og efter en kort Forbauselsens Pause, tilbragt med aaben Mund og opspilede Øjne, raabte han:

— Men hvad Djæveln! hvad er det?

Med en komisk, theatralisk Grandezza højede hun sig imod ham, idet hun holdt mig ved Fingerspidserne, som skulde vi vil træde en Menuet, nejede dybt og sagde:

— Det er min Vres Frelser, min tro Ridder, ham, jeg i svundne Dage gav min Tro oppe i det blomstrende Vbletræ i min Moders dejlige Hauge. — De sidste Ord udtalte hun paa den endnu den Gang i Tragedien gængse, affekterede Maade.

— Men, Rosavra . . . ! Er De fra Forstanden? Nu kommer jo Assessoren om et Øjeblik . . . Hvad? Det er jo hans Neveu, Hr. . . . Hr. . . . ? raabte Musikeren.

— Og libenstabelige Medbejler, ja vel.

— Men, Rosavra, hvad tænker De paa?

— Paa at faa en frygtelig . . . frygtelig grinagtig Scene at se mellem de To.

— Det gaar s'gu ikke, det bliver til Standale.

— Ja, men det er jo netop det Morsomme. Jeg har kjedet mig saa længe i Dag, at jeg længe efter Noget, der rigtig knalder og sprutter.

— Men det er jo fortvivlet! Jeg har lovet Manden dyrt og helligt, at jeg ikke vil aabenbare til noget Menneske . . .

— Det har De jo heller ikke gjort. Hør! Er De ikke en Kunstner, der holder med al Slags Bildskab?

— Jo Gu' gjør jeg egentlig det. Men det er pinegalt Hvordan er De kommen her, Hr. . . . Hr. . . . ?

— . . . Stenberg, supplerede hun . . . han er ganske bestemt kommen op ad Trappen, og De har vist selv luffet ham ind. Det er mageløst, det er en hel Komedie. Naar den ene Elsker kommer, skjuler den Anden sig i det mørke Sideværelse,

i rette Øjeblik træder han ind med Rappen over den venstre Arm, med en Dolk i den højre Haand og raaber: Ha, stans Græffe.

Musikeren fløede sig bag Øret, brast i Latter, saa tog han sig i det og fik atter det alvorlige Ansigt paa.

— Hør ved De hvad, Frøken, sagde han, det kan jeg, rent ud sagt, ikke lide. De skal have Deres Time i Musik, som den . . . han, De ved nok, jo betaler. Han har betroet Dem til mig, og De er jo selv gaaet ind paa det Hele. Sa jeg tør ikke sige Mere.

— Da tør jeg saamænd sige det Hele til den Herre; ja egentlig skylder jeg ham det ligesom — naa Hr. Stenberg, staa nu ikke og se saa tjælen ud, saa kan jeg ikke lide Dem mere . . . So ser De, Morgenens efter at vi To havde vundet det berømte Slag paa Østerbro, kjørte den Gamle og jeg hver i sin Droske hen paa et Hotel garni, hvor han lejede mig et Værelse. De skulde bare have set ham, da han kom næste Dags Formiddag for at følge mig hen i mit ny Logis. Han tog fat i mig og knugede mig, som han vilde rive mig itu, og fortalte mig med en Stemme, der rystede og hvert Øjeblik slog over, at jeg havde manet Noget frem i ham, som han havde stridt imod hele sit Liv og hadet som Pesten, nu vorede det ham over Hovedet, nu var jeg nødvendig for hans Liv . . . ja jeg blev for Pesten bange for, at Manden skulde faa et Tilfælde . . . saa jeg klappede ham og kyssede ham som paa et lille Barn. Naa ja, tilsidst fik han stivnet sig

lidt, og saa fulgtes vi ad til min ny Bejlighed, hvad mener De? — to nydelige Bærelser med farncifinrødt Fløjl paa Møblerne, et stort forgyldt Spejl med Marmorkonsol, svære grønne Repsgardiner — aa, netop som jeg havde ønsket det. Saa sagde han, at Alt, hvad jeg ønskede, skulde han skaffe; jeg skulde lære Musik og skulde læse de bedste Bøger, der var til, for han havde jo snart lurret mig af, at naar jeg brugte dannede Talemaader og førte mig op som en fin Dame, saa var det bare for Kommers og saadant Noget, som jeg abede efter af det, jeg havde læst i Romaner og jet det halve Aar, jeg tjente hos den gamle Grevinde Bilbach, De ved Enten efter Amtmanden i B., for der var jeg, da jeg løb bort med det Sangerselskab, som Madam Laxmann hyrede mig til.

— Men, Kosabra, sagde jeg hidfig, nu har De vel styrtet Dem i et værre Forhold end det med de unge Herrer?

— Men, Hr. Stenberg, sagde hun, karrikerende min Pathos, er De saa artig at lade mig tale ud? Jeg har jo sagt Dem, at jeg ikke kunde leve uden smukke Klæder og ordenlige Møbler. Rigtignok har jeg somme Dage maattet kjede mig et Par Timer ved at høre Deres Unfals Kjærlighedserklæringer, men det er da ikke saa farligt Slid for saa mange gode Ting. Jeg lærer nu at synge hos Hr. ** der, og det er virkelig morsomt, for han roser mig tidt. Saa kommer Assessoren her de to Gange om Ugen, og følger mig i Theatret og hjem igjen; at læse i de Bøger,

han giver mig, er ogsaa morsomt for en Times Tid: naar det er Komedier, øver jeg mig i at spille de Roller, jeg synes om, foran mit store Spejl; naar jeg ikke har lyst til at gaa, tjører jeg i Droske. Jeg har aldrig haft det saa godt i mit Liv.

— Maa jeg spørge Dem, sagde jeg saa roligt, som jeg formaaede, synes De, at De handler rigtigt mod min Onkel?

— Ja, hvorfor ikke. Naar han gjør Alt det for mig, maa det jo fornøje ham; jeg har aldrig bedt ham derom. Han er heller ikke væmmelig og nærgaaende som de unge Tyre; han opfører sig som en pæn Mand og sukker blot, naar jeg ikke vil kysse ham. Han vil gifte sig med mig til Sommeren, det er da Alt, hvad jeg kan forlange. Jeg har maattet love ham det for at faa ham en Smule fornøftig.

— Men De vil ikke holde det?

— Gifte mig med ham . . . nej, det vil jeg meget nødig.

— Men naar nu Sommeren kommer?

— Den Dag, den Sorg.

Musikeren, der tabs havde hørt paa dette og snart let, snart rystet paa Hoved, snart havde trommet med den ene Haand paa Klaveret, udbrød nu:

— Jeg kan ikke lide det Hele. Det var mere naturligt, at De elskede den unge Mand der; man kan da nok se, at han holder af Dem.

Hun nærmede sig til mig og saa stift paa mig. Der laa et paa en Gang mildere og al-

vorligere Udtryk i hendes forunderlige Dje, end jeg nogensinde havde set. Elden blussede op i mig, det maa have røbet sig i mit Ansigts Udtryk og Farve, thi hendes Blik blev ængsteligt, hun lagde sin Arm paa min Skulder og rystede paa Hovedet.

Det ringede paa Døren.

— Det er Deres Onkel . . . ind med Dem i det andet Værelse!

— Nej, jeg bliver, sagde jeg. De ønskede jo selv en Skandale.

— Na for Guds Skyld, bad Musikeren . . . jeg er om en Hals, hvis . . .

— Vær De rolig, her skal ingen Skandale blive.

— Hvad vil De da, Menneſte?

— Tale med min Onkel. Luf ham bare op.

Rosavra saa paa mig med store nysgjerrige Blikke. Det ringede igjen, stærkere end forrige Gang.

— Gaa dog ind i det andet Værelse, Menneſte, sagde Musikeren.

I Stedet for at svare, gik jeg ud og luffede op. Der var mørkt i Entreen, men Lys paa Trappen; jeg kjendte min Onkel, men han ikke mig. Kun har han maattet opdage, at jeg var meget højere end den lille Musiker, thi han stansede og sagde:

— Jeg søger Hr. **

— Han er der inde. Han underviser en Dame.

Uden at svare luffede min Onkel Stuedøren

op, jeg gik ind lige efter ham, i en Fart vendte han sig om og saa paa mig. Det var, som han havde set et Medusahoved, hans Ansigt blev ligblegt. Men det varede kun et Sekund, saa foer Blodet ham til Hovedet, uvilkaarlig greb han fat i et Bord og støttede sig til det. Musikeren var flygtet hen til den mørkeste Krog, midt i Værelset stod Rosavra med en spændt, men slet ikke frygtfuld Mine; hun lignede En, der interesserer sig for et Dramas lige forestaaende Peripeti. Jeg tog først Ordet.

— Ved et Tilfælde saa jeg denne Dame paa Gaden i Dag. De ved, at jeg har Grund til at interessere mig for hende. Da jeg ønskede at tale med hende, gik jeg efter hende, og saa, at hun gik ind til den Herre, som De ligeledes ved, jeg kjender. Den Herre er aldeles uden Skyld i, at jeg har faaet Bished om det Forhold, hvori jeg havde en Anelse om, at De stod til hende. Siden hin Aften, ja før den Tid, har jeg elsket denne Dame, og jeg vil kæmpe med Dem om hende; men aabent og ærligt, uden Krogveje. De synes at have faaet praktisk Erfaring om, at den Videnskab, hvis Ret De tidligere saa haanligt afviste, er mægtigere end de Doktriner, hvorefter De har søgt at regulere Deres Liv, og som De har villet paatvinge Alle.

Min Onkels Hænder rystede, og hans Læber var pressede mod hinanden som i Stivkrampe. Paa en mærkelig Maade var vore Roller ombyttede. Nu var jeg sikker og rolig, i fast Tro paa den ungdommelige Videnskabets Ret og sejrrie

Magt; han uflar, overbældet, flaaet til Jorden af en Reaktion af de elementære Magter i hans Natur, som han ved kurrstige Diger omhyggeligt havde søgt at hæmme op for og ved findrigt grave Kanaler havde stræbt efter at sprede ud i fladt, regelmæssigt Løb. Den snart halvhundredeaarige Mand havde ligefrem ikke legemlig Kraft til at staa mod denne Stormflod; han var, siden jeg havde set ham, blevet synlig ældre; hans Haar var graanet, og i hans tidligere glatte Pande havde Rynker gravet sig ind. Hans Holdning, før saa sikker og selvtillidsfuld, var flodset og samlende; det var, som om den før saa faste Jord svigtede ham, som om der ghyngede Bølger under ham. Som en ruineret Hidalgo søgte han at drapere sig med Pjalterne af sin gamle Værdigheds Kappe; han støttede sig stadig til Bordet, idet han sagde:

— Vi To — har — har Intet at tale sammen om.

— Jeg vilde være af samme Mening, svarede jeg, dersom jeg ikke følte mig i Taknemligheds-gjæld til Dem. De har bevist mig Velgjerninger, vistnok mere for at tilfredsstille, hvad De kaldte Deres Pligtsølelse, men som jeg vilde kalde en forfinet Form af Deres Egoisme, end fordi De nogensinde har nærret Sympathi eller Hjertelag for mig. De har handlet mod mig, som De har gjort, fordi De mente, at det hørte sig til. Smidlertid har jeg levet i Deres Hus i flere Aar; og hvor forkuet og lyshærbet mit Liv end der har været, erkjender jeg, at De i Følge Deres

Natur aldrig har kunnet forstaa eller agte, hvad jeg skattede højest, Gemyttets Barm og Menneskenaturens frie Udfoldelse. Nu hæver Lidenstaben sig paa Dem som en Erindring; jeg har ondt af Dem, men jeg kan ikke opgive min Livslykke for Deres Styld. Hun der hører mig til.

Rosabra havde tabt sin Interesse for Situationen; den Raade, hvorpaa jeg tog Sagen, laa uden for hendes Rækkevidde; hun havde under min sidste Replik sat sig paa en Stol, trommede paa Gulvet med sine Støvlehæle og holdt Haanden for Munden for at skjule sin gjentagne Gaben.

— Naar, hvad bliver det saa til? spurgte hun ironisk klynkende.

— Det beror paa Deres Valg, sagde min Onkel.

— Ja, saa vil jeg paa Komædie, svarede hun, ilede ind og tog sit Tøj paa.

— Kan De se? sagde min Onkel triumferende til mig, vi havde dog nok Intet at forhandle.

Hun kom tilbage, greb hans Arm og sagde:

— Lad os komme afsted, inden det bliver for sent.

Min Onkel tilkastede mig et haanligt Blik og nærmede sig Døren med hende. Jeg fulgte dem hurtigt, bestemt paa at rive hende fra ham; men i Døren vendte Rosabra sig om, missede med Øjnene og rystede paa Hovedet, som hun vilde sige: Jeg snatter ham bare efter Munden, han er ikke rigtig klog; — dermed forsvandt de Begge.

Det maa have været morsomt for en Tredje at se Musikeren og mig, som vi stod der for-

bausede og gloede paa hinanden; han havde ligesom jeg set Pigebarnets Gestus til mig.

— Det er et farligt Fruentimmer, sagde han.

— Hvorfor?

— Hun gjør Nar ad Jer begge To. Der er ingen Bund i hende.

— Maaske man finder den, naar man lodder dybt.

— Hm — hør det skulde glæde mig, om De kunde vinde i det Bædderidt, for, oprigtig talt, jeg har et Horn i Siden paa Deres Dikel, han har altid behandlet mig som et Baltebarn. Men ved De hvad . . . ja det er maaske umoralisk og galt at tale saadan til et ungt Menneske men ligesaa vist som den erotiske Lidenstabs faar Noget af det Højeste og Vifligste op i et Menneskes Natur, ligesaa sikkert er det, at den ikke holder ud i Længden.

— Jo, naar Personlighederne duer.

— Ja, men de Fleste duer sgu ikke. Ja, jeg indrømmer, at Kjærlighed drager, lokker og spænder Menneskene ligesom Hasardspil men det er en Fandens Ting. Hør — nu skal jeg fortælle Dem Noget. Jeg har været forelsket, saadan for Alvor, to Gange. Første Gang var det i en Slags Alf, blond, blaaøjet, hvid og rød, sød og blød. Hun var kjælen som en Due. Forlovelsen var hemmelig, men blev opdaget. De Gamle — rige Grossererersfolk — sender hende bort — nogen Tid efter faar jeg et hjertestjærende Brev; hun skal tvinges til en Anden, men før vil hun dø, skrev hun.

Han standsede lidt og saa hen for sig.

— Naa? og saa? spurgte jeg.

— Hun tog ham s'gu alligevel, sagde Musikeren.
Jeg lo, og han lo med. Derefter vedble han:

— Og hun skulde endda være af disse sjælsfulde nordiske Kvinder. Hun sang Bøffes Romancer og alle kæmpeviseagtige Sager saa smeltende dejligt. Hendes Mand, der endte som Statsraad, er nylig død af Fedtshye, selv er hun og saa myrderlig fed. De fik 10 Børn sammen Naa, hvad Fanden griner De saadan af? Hallo! Somfru Larsen!

— Hvad behager? spurgte jeg.

— Jeg kalder paa min Husholderste. Hun skal staffe os et Par Boeuf'er og lave os et Par Toddier.

— Tak — jeg kan ikke nyde Noget.

— Snak, vist saa; bliv nu hos mig i Aften.

— Og Deres anden Kjærlighed? — om Forladelse, men De begyndte selv at fortælle . . .

— Hun havde ingen Anelse om, hvad Sjæl var; hun kunde hverken synge, læse eller skrive, men Fut var der i hende — hu hej . . . Men da hun blev hen ved de tredive — vi var giste, skal jeg sige Dem — blev hun baade griset, arrig og . . . uh, jeg gider ikke fortælle Mere . . . lad mig være fri.

— Som De vil. Men tillad mig, hvis De selv havde haft mere Fasthed, mere Karakter, var det maaske gaaet bedre med den Sidste.

— Karakter! Pu—uh! Det raaber de paa

her hjemme, men det findes ikke in rerum natura her i Danmark. Jeg har altid vedgaaet, at jeg ikke havde Noget deraf; mange af mine Samtidige, som har stukket Maven frem og set myndige ud, har været endnu større Pjalte. Hidtil har jeg troet, at han, Deres Onkel, var en Undtagelse, derfor havde jeg en vis Respekt for ham, endstjønt jeg ikke kunde lide ham. Nu er han frænget, nu ser jeg, at han er en Bante som vi Andre; Gud ske Lov og Tak, havde jeg nær sagt. De skal se, han ender med at gaa i Hundene. Nej, vi Mansfolk, vi tænker og overbejer, betænker os og forbrøbler os, Fruentimmerne handler efter deres Instinkter, derfor har de Krammet paa os. Se nu vor Kunst! Er der nogen Mandighed i den? Den kan juble ungdommeligt, fordybe sig i Drømme, svælge i Mollakfforder, men den rigtig store Pathos, den naaer vi ikke; vi kan tillæmpe, pudse, glatte, affile . . . vi er maaske Kunstnere, men ikke Genier.

Bludselig pegede han op paa Beethovens Portræt, der hang over Klaveret.

— Se han der — det var et Geni; derfor kan de ikke spille ham herhjemme, men ikke mine Ord igjen. Ham var der baade Ben og Muskel i . . . og Lidenstabs, Guds Død og Pine! Og saa var han tillige Kunstner til Fingerspidserne. Ja, De maa undskyldte mig, hvis jeg forbrøbler mig, for jeg er ikke stærk i Logiken, men jeg mener, at en saadan Mand fremstiller et sandt Menneske, han lader Lidenstaben rase, men han

magter den dog og render ikke Panden mod Muren som en gal Tyr.

— De kan ikke betvemme Dem til at spille Noget af ham?

— Nej . . . det skal jeg vel vogte mig for. Han betænkte sig lidt.

— Nej, nu skal De faa en af mine egne, den er ikke overanstrengende. Ordene er af en af mine Ungdomsvenner; han troede, han var Digter, men han døde, inden han fik vist det. De Vers sendte han til mig, da han mærkede, hvorledes det stod til mellem mig og hende — Nummer to, som jeg talte om før. Jeg satte dem i Musik, men Moralen vil jeg anbefale Dem at følge.

Han tog sin Violoncel ud af Kassen.

— Undskyld, jeg har kun Stumper tilbage af en Smule Stemme, sagde han, medens han drejede paa Struerne og klimprede paa Strengene.

Forspillet udførte han ved Fingergreb; kjække, flokke-klingende Harpegier. Dernæst sang han med en ikke frisk, men endnu fin og smuk Bariton, følgende to Strofer, som han ledsagede med Buestrøg paa Violoncellen:

Naar Attraa ulmer i dit Blod,
faa løs den ud med dristigt Mod
i Himlens frie Bejr.
Luf op for Hjertets stærke Trang,
der kræver Luft og Lys og Klang,
tøv ikke, til i vildt Begjær
den sprænger Bolt og Stang.

Saa brus kun ud i mægtigt Ror
mod Himlen op, ud over Jord
med Livets Ret og Krav!
Uhyrlig maa en hellig Magt
dog over Roret holde Vagt:
med Aandens Guldkommandostav
Du myndig skal slaa Takt.

Han gik over fra Andante til Allegro. Melodien var en anden end i de to forrige Strofer, muntre, lettere, og Akkompagnementet sagte kvibrende:

Højt over Tagets hvide Røg,
ja, over Kirkespirets Fløj
den lette Drage for.
Nu drejer den i vilde Sving,
for Vinden danser den i Ring:
Men hold kun fast den fine Snor,
saa gør det Svingning.

— Puh, — man bliver tør i Halsen af at synge Naa, der er Aftensmaden. Naa giv nu ikke en smægtende Elstov med Bugbrød; spis og saml Kræfter til at slaas med Afsessoren.

Han foregik mig med det bedste Eksempel; jeg ved, oprigtig talt, ikke, om jeg fulgte det eller ej. Da han havde faaet Boeufen med tilhørende Snapse og Ol til Livs, sukede han og sagde:

— Gud ved, om man var bleven en større Kunstner, hvis man havde holdt mindre af Boeuf og Brændevin.

— Der er heller ingen Bund i Dem, sagde jeg, idet jeg saa stivt paa ham.

— Hvad? Er det saa forfærdeligt at spise en Boeuf?

— Nej, sagde jeg fortrædelig. Men jeg kan ikke opdage Grændserne mellem det Frivole og det Alvorlige hos Dem; det flyder sammen for mig.

— Hm — lad os nu være fri for flere psykologiske Betragtninger, det tager saa stærkt paa mig.

— Sig mig da, viser Rosabra meget Talent for Sang og Musik?

— Ja det er et sært Fruentimmer. Moder kan eller gider hun ikke lære ordenligt. Hun synger Alt efter Gehør; Stemmen er udmærket af Naturen og usædvanlig omfangsrig, men det, vi her hjemme holder mest af: det romantisk Hensvømmende, kan hun slet ikke lære. Men Arier af italienske Operaer som Il Brindisi i Lucrezia Borgia, Markedenterkens Sange af Regimentets Datter, Rosinas i Barberen kan hun komme til at synge brillant. Og Stuespilertalent har hun, det er vist. I Begyndelsen sagde hun, at den største Lykke, hun kunde tænke sig, var at komme til Theatret, men siden har hun erklæret, at hun aldrig kunde betvemme sig til at lære saa Meget udenad.

— Ved De, hvor hun bor? Eller har De maattet love ikke at sige det?

— Jeg ved det stam ikke, men jeg har en Anelse om, at det er helt ude paa Strandvejen. Men her kommer hun i Overmorgen; De kan jo patrouillere i Omegnen; den Gamle møder først halv syv, hun kommer tre Kvarter paa sex.

XI.

Fra et Kvarter til Sex patrouillerede jeg frem og tilbage foran Porten, Klokken blev tre Kvarter, den blev hel; hvert Minut forekom mig lang som som en Time; jeg blev snart utaalmodig og fægtede i Luften med Stokken, snart forsøgte jeg i fortvivlet Sløvhed, om Stavelserne i en hel Bisektrise kunde gaa op i Binduerne paa Gienbohusets Facade. Endelig faldt det mig ind, som jeg naturligvis straks burde have indset, at der var gjort Noget fra min Onkels Side fra at forhindre os fra at mødes for Fremtiden hos Musikeren. Jeg gik op til ham, og det Første, han gjorde, var at række mig en Billet, hvis Haandskrift jeg straks kjendte, af følgende Indhold:

„Frøken R. Gatis Musik og Sanginformation ophører. Indlagt Honoraret.“

— Nu, saa begynder jeg mine Efterforskninger paany, sagde jeg.

— Det er en fortvivlet Historie, sagde Musikeren, jeg har tænkt meget paa den. Der er Dæmonisk over det Fruentimmer, som man sagde i mine unge Dage. Hun er ligesom „das feuchte Weib“ i Goethes „Der Fischer“.

— Hun har ikke „draget“ mig, og jeg skal ikke „synke hen“, svarede jeg; jeg vil mane Viden-
istaben og Gemyttet frem i hende; hun skal til-
høre mig.

— Store Ord og fedt Flæsk! Jeg kjen-
der de danske Studenter, naar de bliver drabelige.
Det er noget rent Nervøst.

— Jeg hører til en anden Generation end De.

— Ja, som har anlagt et moderne, koldt
Staalpandser, men bag det bærer den samme
Gelee som altid. Det bliver hende, der tager
Dem, hvis hun vil; vil hun ikke, tager De hende
aldrig.

— Vi faar at se — Farvel!

Nu tog alle mine Vandringer Strandvejen
til Maal. Jeg forsøgte at gaa methodist frem,
at gaa op i alle Husene, der var beboede om
Vinteren, og spørge mig for, — det kunde jo
ikke være uoverkommeligt. Hvert stufet Haab
gjorde min Iver mere og mere feberagtig. Da
fandt jeg paa at reognoscere Terrænet i Nær-
heden af min Onkels Hus paa Østerbro og søge
at bevogte hans Beje. Jeg saa ham gaa ud, og
fulgte ham i lang Graastand, men hvad enten det
var Morgen eller Aften, styrede han altid sine
Skridt ad Byen til; jeg blev ved at gaa med,
men om Formiddagen gik han til Raadhuset, og
om Eftermiddagen tog han en Droske, som snart
kom uden for min Synsvidde. Var hun flyttet?
Situationen blev vansteligere og vansteligere.
Jeg drev denne fortvivlede Færd i et Par Maa-
neder, tror jeg. Det faldt mig ikke mere ind at

le ad mig selv, jeg kom ikke længer i Konflikt med min komiske Sans.

En Eftermiddag saa jeg min Onkel tage en Droske i Store Kongensgade. Der kom just en anden fjørende mig i Møde. Jeg raabte den an, den var ledig, og jeg lovede Kudsken 2 Rigsdaler, hvis han kunde naa der Droske, som fjørte der foran, følge den i nogen Afstand, og, naar den holdt, og Herren derinde steg ud, da ogsaa holde og lade mig komme ud. Det var begyndt at mørknes, der var al mulig Udsigt til, at Expeditionen kunde gaa for sig uden at opdages. Vi drejede om ad Dronningens Tvergade, fjørte op ad Kronprindsessegade, drejede ned ad Gothersgade, saa om ad Nørrevold. Det var mig, som fjørte jeg gjennem hele Europas Fastland; jeg kunde mærke alle mine Pulse banke, jeg stod bestandig paa Springet til at fare ud; jeg knyttede min Haand om Bælgene til Kudsken for at fæste dem til ham i Farten, mens jeg løb forbi ham. Endelig holdt han lidt paa den anden Side Nørregade, og da jeg steg ud, sagde han:
— To Huse herfra, Herre!

Jeg gik ind ad Porten til det betegnede Hus. Da jeg ikke hørte Skridt paa Trappen eller nogen Ringen af Klokken, sluttede jeg, at min Onkel ikke kunde være kommen længer end i Stueetagen. Der stod intet Navn paa Døren, jeg gik op paa Trappeaffatsen mellem Stuen og første Sal og besluttede at vente, til jeg mærkede Nogen komme ud. Det varede neppe fem Minuter, før jeg saa min Onkel, Byggestøtten faldt paa hans Ansigt;

det var blegt som Døden, og hans Træk var forstenede. Hans Skridt vakkede, han gik hen og støttede sig til Rarmen paa Trappevinduet; men Benene krummede sig under ham, og han faldt tungt om paa Trappeaffatsen.

Jeg løb hurtigt til, greb fat i ham og løstede ham i Vejret. Hans Øjne betragtede mig først sløvt, men pludselig fortrak hans Ansigt sig til en vild, vanvittig Forbittrelse, hans Haand knyttede sig, som han vilde slaa mig i Ansigtet, men den faldt mat ned.

— Hvor er hun? mumlede han med sammenbidte Tænder.

— Onkel, jeg giver Dig mit Ord paa, at jeg aner det ikke. Jeg har søgt hende forgæves i Maaneder . . .

— Dreng . . . hvis Du lyver.

— Støt Dig til mig, Onkel, sagde jeg venligt; Du er meget ulukkelig.

Han saa forundret paa mig.

— Ved Du Noget?

— Intet, ikke det Ringeste.

— Hun er borte . . . er forsvunden . . . har ikke været hjemme i tre Dage. Na, hvis Du anede, hvor jeg har lidt!

— Onkel; jeg har ærligt sagt Dig, at jeg elskede hende! jeg vilde rive hende fra Dig, og har gjort alt Muligt for at naa mit Maal, men jeg har ikke set hende siden den Gang, vi sidst saaes.

Han syntes med Vanskelighed at samle sine Tanker.

— Naa — hos — **?

— Ja —.

— Hør Theodor, hvis Du finder hende, saa . . . nej, det kan jeg ikke . . . jeg kan ikke. Theodor, vil Du følge mig hjem?

— Gjerne.

— Theodor, det er forfærdeligt. Et helt Livs møjsommeligt opførte Bygning har hun faaet til at styrte sammen. Jeg har ofret min Stolthed, min Anseelse i Berden, jeg har tilbudt hende at ægte hende, jeg har behandlet hende som en Dronning, i lange Tider har jeg kun nærmet mig hende med den største Hensynsfuldhed, jeg har kæmpet med mig selv . . . mit Forhold har været rent, uplettet . . . og nu . . .

Under vor Hjemførsel gjorde han intet Andet end uophørligt at gjentage: Hvor er hun?

Da vi kom ind i den vel kjendte Gang, saa jeg med Forbauselse, at det ikke var Madam Bertelsen, der løkkede op for os, men en ny Husholderste, som var mig ganske ubekjendt.

— Assesøren er upasselig, sagde jeg; han maa straks til No. —

Jeg fulgte min Onkel ind i hans Sovestue. Hans Adfærd mod mig var nu forlegentvenlig. Da jeg havde hjulpet ham i Seng og gjorde Mine til at blive, sagde han tøvende:

— Tak, gaa Du kun.

— Onster Onkel ikke . . . ?

— Nej. Gaa, Theodor . . . jeg har ikke godt af, at, at Du bliver . . . her kunde komme

Noget op i mig Tak for din Venlighed.
God Nat.

Da jeg kom ud, soer jeg, dreven af Uro og Angst, næster i Løb afsted gennem Gaderne. Det dumpt Rugende, det thyngende Uklare, som havde pirret mig en saa stor Del af min Ungdom, følte jeg sænke sig ned over mig som en klam, hver Muskel slappende Taage: jeg ilede afsted, jeg vilde løbe fra den. Havde Musikerens Instinkt Ret, da han paastod, at hun ogsaa gjorde Nar af mig? Jeg, der nylig havde følt, at Lidenskabens Storm havde blæst Tvivlen ud af og Frejdigheden ind i mit Sind, jeg vidste nu hverken ud eller ind. Var hun dog ikke et meget snildt, men løst Fruentimmer, spurgte jeg atter mig selv.

Efterhaanden som jeg kom min Bopæl saa nær, at jeg kunde forudse, at jeg vilde naa den paa et Kvarters Tid, blev jeg overfalden af en uovervindelig Modbydelighed for at sidde alene der hjemme og grunde mig vanvittig. Jeg stod stille og saa omkring mig, og da der skulde tages en Beslutning, toges den nær for Haanden værende at gaa op i den nærmeste Kafe; jeg foretrak ethvert Sted for mit eget Værelse, hvor jeg forudsaa, at jeg, ligesom min Onkel før i Bognen, i al Uendelighed vilde gjentage det Spørgsmaal: Hvor er hun?

Jeg slængte mig i en Krog, tog en Avis, læste Spalte op og Spalte ned, uden at ane, hvad jeg læste; jeg saa ikke omkring mig, da jeg pludselig syntes at høre min Onkels Navn blive

næbnet i Sideværrelset temmelig højt, hvorpaa en Stemme sagde Pst! Jeg sad saaledes, at jeg gjennem Døren med den tilbageslaaede Portiere kunde se en Del af dem, der sad i hint Værelse. Det var nogle af de unge Løber, som jeg havde set hin skæbnesvangre Aften hos Grosserereren og i Sangerindepavillonen. Jeg rykkede Døren nærmere, de talte temmelig højt og ugeneret.

— Jo Gu' har han villet gifte sig med hende . . . det er ganske vist.

— Gifte sig med hende? Var han gal?

— Ja da det blev bekendt, blev han jo efterhaanden udelukket fra alle Kredse. Det var jo en ren Skandale. Nu betænker han sig sagtens.

— Maatte W. ogsaa paa Stationen?

— Ja vel maatte han det. Det er ogsaa et pøbelagtigt Politi, vi har; naar W. nævner sin Faders Navn, saa er det da saa fint Papir, at saadan en Glab af Assistent burde bukke og følge ham ud.

— Men Tøsen? Hvad blev der af hende?

— Det ved jeg sgu ikke; hun er vel i Brummen.

— Det var ellers en flot Sejler.

— Ja, men en lunefuld og knibst Satan, der pretenderede, at man skulde behandle hende som en Dame. W. er vel sagtens gaaet noget vel flot til Værks, men han er jo en Mand, der kan betale sine Barer . . .

— Men det er en forbandet Historie for ham at komme paa Stationen med en Demi-monde-Dame.

Jeg havde rejst mig op og stod omtrent i Døraabningen, da En af de Samtalende opda-
gede mig og muligvis, efterat have gjentjendt
mig eller faaet Mistanke, traadte sine Sidemænd
paa Foden; thi pludselig sagde den Talende me-
get højt:

— Grosjerer P's firsste Diner var s'gu manke-
ret. Der var ikke Spor af Smag i de Oliven
i Saucen til den første Mellemret, og Bourgog-
nen var overgjemt.

Jeg trak mig tilbage. I et Øjeblik røg den
vanvittige Tanke mig gennem Hovedet at tage en
Stol og kyle den ind mellem disse mig saa mod-
bydelige Eksistenser. Saa kom jeg til at le, højt,
frampagtigt, ad min Dumhed; jeg blev ved at le;
det var som en Hikke, jeg ikke kunde stanse. Stuen
løb rundt for mig . . . jeg knugede min Haand
mod min Pande.

Instinktmæssig stod jeg stille foran min Gade-
dør. Jeg kunde ikke huske, at jeg var gaaet ud
af Kaseen og passeret en Del af Besterbrogade.
Jeg saa omkring mig . . . det var Frosttaage.
Jeg ved ikke, hvorfor, men Rørselen fra min
gamle Skoleby til min døende Moder stod op i
mit Minde. Den trængte sig frem med en saa-
dan Magt, at jeg syntes, at jeg siden den Tid
havde sovet og drømt.

Nej, jeg vilde ikke gaa ind. Jeg gik op til
Musikeren. Da han saa mig, udbød han:

— Guds Død, det var godt, De kom. Jeg
har været en, to, tre Gange hos Dem og ringet,
og ringet, men Ingen har luftet op. Her ligger

et Brev til Dem; jeg fandt det i min Brevtaske i Middags, da jeg kom hjem fra Byen. Det er vist fra . . .

Jeg rev Brevet ud af hans Haand; Udskriften var til mig, men Brevet var adresseret til ham; det var en uøvet Haandskrift, som ved sæere Sving havde stræbt at give sig et frit og flot Tilsknit; det indeholdt kun følgende Linjer med følgende Orthografi:

„Kom til Helsingør med morgentaaget! en der holder af dem vil tale med dem.“

Neden under stod en barnagtig stor Krusedulle i Stedet for Navn.

Musikeren saa spørgende paa mig. Jeg fortalte ham, hvad jeg nylig havde oplevet.

— Staffels gamle Assessor, sagde han; jeg vil ud til ham straks i Morgen. Rejs De; jeg er bange, at der er noget pidskende Galt paa Færde. Det er et farligt Fruentimmer!

XII.

Det var en høj, klar Martsdag, Luften havde adskillige Kuldegrader, men Solen havde vundet ikke saa lidt i Magt; hvor den kunde saa Rum, smeltede og tæde den, saa den sorte Muldjord saaes, fed og grødesvanger ved Siden af det blege, haarde, tørre Fastfrosne. Man saa, hvor Fugtigheden snildt cernerede frosne Pletter med sorte Rande, der viste, hvor energisk og taalmodig den førte sin Kamp.

Der stod hun, høj, rank, solbestinnet paa Landevejen uden for Banegaarden, med sin pelsforede sorte Fløjelskaabe, sin sorte Fjerhat med Sløret, hvori hendes Rande blinkede som Sølvpailletter, Kjolen opfaltet i smukke Folder, de smalle Fødder med den høje Brist og dybe Hulning, der fremhævedes af de højhælede Gedestindstøvler. Hun maatte kunne se, hvor ængsteligspændt jeg ilede tværs over Vejen; hun stod der, ubevægelig som en Statue, og kom mig ikke et Skridt imøde. Da jeg var hende nær, nikkede hun, uden at tage Sløret fra Ansigtet.

— Tak, fordi De kom. Jeg fortryder, at jeg bad Dem om det. Er De kjendt her i Byen?

Jeg rystede utaalmødig paa Hovedet; jeg vilde spørge, men jeg kunde ikke forme et Spørgsmaal ud af den Mængde, som jeg bar paa.

— Ja saa tør De vel nok gaa lidt med mig? vedblev hun. Ordnlige Herrer gaar ellers nødig med den Slags Damer ved højlys Dag.

Medens hun sagde de sidste Ord, hørte hendes Stemme, som om den kæmpede med Graad.

— Rosavra. Barn, hvad er der dog?

Hun gjorde en kort Vending og saa paa mig gjennem Sløret; det var, som hendes Blik vilde gjennembore de sorte Rosetter, der var indvævede i Masterne.

— De ved Ingenting? —

— Nej. —

— De læser ikke Aviserne?

Jeg svarede ikke, men saa spørgende paa hende. Hun løstede sin Raabe og tog et Blad op af Kjølelommen. Det var en lille, et Par Dage gammel, kjøbenhavnsk Nyhedsavis. Hun pegede paa en Artikel og rakte mig Bladet. Jeg læste: „Skandale. Paa en Restauration paa Frederiksberg, hvor en Repræsentant for vor jeunesse dorée var sammen med en Elsterinde, en for kort Tid siden bekendt Sangerinde i en af Alleens Pavilloner, kom det til Slagsmaal mellem de Elstende; den tapre Dame slog en Flaske i Hovedet paa sin Elster; der blev gjort Anstrig, og Begge blev bragte til Stationen.“

Jeg rakte hende Bladet tilbage uden at sige et Ord.

— Tror De, at det er gaaet til, som det

staar der? spurgte hun og saa op og ned ad mig. Der var en saadan Sikkerhed og Indignation i hendes Blik, at jeg ufortøvet sagde:

— Nej. —

Hun greb mig under Armen, og vi gik nogen Tid tause sammen. Vi slog ind paa Bejen, der gik forbi Marienlyst ad Hellebæk til. Sundet laa mørkeblaat foran os i jevn Benægelse, de hvide Skumtoppe gnistrede i Solen, Skibenes Sejl var blændende hvide; hvad der var af hvide Huse paa den skaanste Kyst staa formelig i Djinene; det Hvide stod skarpt mod det Blaa i Hav og Luft; ned ad de høje Skrænter krusede det gulgrønne Mos og Græs sig, Træerne, ad hvis Stammer den smeltede Rim flød langsomt ned som Gummi, stod klare indtil deres mindste Kviste og aftegnede deres dunkle Brunviolette i Luften. Til Højre laa det hvidgraa Kronborg, hvis Spir syntes skarpe som Slespidser; Hovedtaarnets forgyldte Vindfløj saa ud som en rolig brændende, lysegul Flamme.

Vi var komne et Stykke hinsides Marienlyst, uden at der var blevet vexlet et Ord imellem os. Da satte hun sig paa en Bænk; hun slog det tætte Slør til Side, og det var, som hendes Djinens og Ansigts Udtryk antog Omgivelsernes og Luftens alvorlige Klarhed og stolte No. Hun saa mig stift ind i Øjet og sagde:

— Jeg er saa ren og uskyldig en Pige, som der findes paa Jorden; og dog skal jeg gaa og gjælde for et uanstændigt Fruentimmer. Det har været min eneste Stoltthed, at jeg har kunnet

gjenne alle næsbise Mandfolk fra mig; det var mig det Samme, om de bar dem ad som gale Mennesker eller som uvane Dyr. Men nu har jeg været paa Politistationen og er blevet behandlet som en Og hun knyttede Haanden og truede ud i Rummet.

— Ja, jeg maa jo fortælle Dem det Hele; for jeg tror, De holder Noget af mig; det var først, da jeg mærkede, at jeg var helt slaaet i Stykker, at det faldt mig ind, at jeg ogsaa holdt Noget af Dem.

— Kosavra! udbrød jeg og trykkede hendes Haand til mit Bryst.

Hun gjorde lidt Modstand og sagde:

— Lad være! Det er for silde. Hør nu, vær nu rolig. Saa . . . bliv siddende stille ved Siden af mig lidt . . . Lad os saa gaa videre; jeg tvæles, hvis jeg ikke kommer til at gaa.

Vi fortsatte vor Vej; hun vedblev:

— I det halve Aar, jeg var Sangerinde, var jeg sammen med alle Fruentimmer. Jeg var stolt over for dem og talte knap et Ord til dem; de hadede mig, fordi Herrerne gjorde af mig; de misundte mig de Herrer, som jeg syntes var nogle dumme og sjantede Drenges Alle sammen. Jeg har jo fortalt Dem, at jeg, lige fra jeg var lille, har sværmet for at se godt ud, for Klæder og Guldstads. Det første Stykke Guld, jeg ejede, var den Ring, jeg fik af Dem . . .

Hun viste mig den hængende ved sin Uhrkæde.

— Jeg lo af de Andre, der købte disse Ting

med deres Stam; det havde været mig umuligt; jeg kan ikke rose mig deraf, for jeg kunde ikke have baaret mig anderledes ad. Men denne Fyr, W., begyndte at blive mig vel nærvær. De kan jo nok huske, at De hjalp mig fra ham, og hvordan det gik hos Deres Onkel og fiden. Jeg havde det ret godt, lige til den Aften, De traf sammen med mig hos min Musiklærer, siden den Stund var han jaloux. Jeg maatte flytte fra den stiftelige Kone, jeg bode hos ude ved Vibenshus, og ind hos Madam Bertelsen, som han havde skaffet Lejlighed ved Nørrevold. Hun skulde passe paa mig; det gjorde hun trolig, og saa sad hun altid og snakkede om Dyd og Flid og saadant Noget, som altid har kjedet mig forfærdelig: hun vilde have, at jeg skulde koge, sy og strikke, men jeg lo hende lige op i Dinene, hun tav, men fnøs af Arrigskab, og saa kom Deres Onkel, som jeg før kun havde set nogle Gange om Ugen, hver Dag; og enten snakkede han alle Slags højtravende Ord, eller ogsaa stjændte han, fordi Madam Bertelsen havde hidset ham op; det vil sige, han stjændte ikke saadan rigtig, men han talte om . . . ja, Samsundsstilling . . . og . . . ja . . . hed det ikke Moraliteten? Jo, det gjorde, det var især det Ord, der kunde bringe mig til at stampe i Gulvet; jeg ved ikke, hvorfor. Men tænk Dem nu, der sad jeg Dag ud, Dag ind; naar jeg tog Tøj paa, sagde Madamen: „Naar De vil kjøre, eller De vil spadser, saa tager jeg med.“ Saa kjørte vi sammen, eller gik ud sammen; det var ikke til at holde ud. Naar jeg kom

hjem, var jeg saa arrig, at det var rædsomt; for at drille Madamen, smækkede jeg et Vindue op og fløjtede ud ad det, saa højt, som jeg kunde; jo mere hun brummede og formanede, jo højere fløjtede jeg; saa fandt jeg tilsidst paa at ryge Cigar . . . saa blev hun brillant . . . hun rev Rappen af Hovedet og raabte: „Hr. Assessor!“ men han var der jo ikke . . . uh, hvor jeg lo! Men De kan tro, jeg var alligevel ikke rigtig glad. Der kom saa Meget op i mig, som gjorde mig urolig. Gud ved, om det skulde være det, som Skolelæreren i B. kaldte Samvittighed? Er det kommet saa vidt, at man skal blive bange for alt det, som man lo af i sine Belmagtsdage? Dagene blev længere og længere for mig, og om ogsaa jeg anstrængte mig for ikke at tænke paa nogen Ting og sang alle de Viser og Vers, jeg kunde, saa det skraldede i Stuen, og ærgrede Madamen, sad jeg alligevel tidt og gruede for Noget, som jeg syntes maatte komme og gøre mig Fortræd. Naar jeg tænkte paa, at jeg tidt har givet de andre Sangerinder, som jeg ikke kunde lide, min sidste Skilling, naar det saa galt ud for dem, saa syntes jeg, at jeg maatte være god; men bagefter faldt det mig ind, at jeg havde gjort Nar af mange Menneſker og brugt deres Penge, og at jeg endnu bar mig saadan ad mod Assessoren, og saa syntes jeg, at jeg maaske var ond. Før havde jeg ikke kunnet begribe Andet, end at det var godt, som morede En, og at det var ondt, som kjedede En; nu fortrød jeg, at jeg ikke var blevet ved at tjene som Røſkepige eller Stue.

pige. En Dag sad jeg og græd den hele Dag, og jeg ligesom saa ud i Verden efter En, der brød sig om mig, saa fandt jeg Dem; men jeg turde ikke blive ved at tænke paa Dem; der var Noget, som kyste mig.

— Rosavra, udbrød jeg, jeg holder jo ogsaa af Dem; det er mit højeste Ønske at besidde Dem; jeg vil gjøre Alt for Dem; jeg vil arbejde, jeg vil . . .

— Jeg tror det nok; men det kan ikke nytte Noget. Jeg kan aldrig svare for mig selv. Jeg holder af Dem nu, men det er ikke sagt, at det holder i Længden, for jeg er ikke oplært til at holde af Nogen uden af mig selv; og nu bryder jeg mig ikke en Gang om mig selv mere Nu skal De høre videre. En Dag, som jeg sad i Vinduet i et rædsomt Humør, saa jeg, at en af de Herrer, jeg tidligere havde kjendt og været til Gilder sammen med, red forbi paa Bolden. Jeg havde ikke brudt mig mer om ham end om alle de Andre af samme Slags, men i det Øjeblik syntes jeg, at den Tid, jeg sang og spiste til Aften med de Herrer, dog var bedre end det dræbende Liv, jeg nu førte; jeg aabnede Vinduet og saa efter ham; han saa ogsaa mig og hilste helt fornøjet, vendte Hesten, og red ned ad den næste Strænt og forbi Huset og læste Nummeret over Døren. Det gjorde mig straks lidt bange, men jeg tænkte dog ikke videre ved det. Dagen efter kommer der et Brev til mig, om jeg vilde spise til Aften med nogle gamle Bekjendte ude paa Frederiksberg. Først havde jeg i Sinde ikke

at komme, men saa kom først Deres Onkel og gjorde mig kjed af at høre tale om, at han vilde gifte sig med mig om fjorten Dage; jeg var sur og muggen, og han skabede sig; saa kom Bertelsen med sine Formaninger, der varede halvanden Time, og gjentog det selv Samme fjorten Gange uh, det kunde intet Menneske holde ud! Da den gamle Bertelsen sov til Middag, listede jeg mig bort og kjørte ud til Frederiksberg; jeg kjendte godt Restaurationen; jeg havde tidt spist der i den Tid, jeg sang i Pavillonnen. Der var alle de unge rige Fyre, og den ælle W. ogsaa. Jeg blev ikke videre glad, da jeg saa ham, men jeg blev dog efterhaanden overgiben, sang mine gamle Viser og agerede; de lo og klappede, og der blev druffet Champagne, saa det var vældigt. Efterhaanden gik først den Ene, saa den Anden; jeg tænkte ikke videre ved det; jeg trode, at de var blevne fulde, men inden jeg vidste et Ord af det, var jeg ene med W. Han begyndte med at sige en hel Del Brøvl og rykkede mig nærmere og nærmere; jeg lo først af ham og smækkede ham over Fingrene, men saa tog han mig om Livet, hans grimme Hugtænder kom frem, han gloede væmmelig paa mig; han lignede et stort Svin. Jeg formelig sloges med ham; jeg brækkede et Par af mine Negle, saa Fingerspidserne blødte — tilsidst raabte jeg paa Dem, for jeg syntes, at det kunde maaſte gaa ligesom forrige Gang, da De hjalp mig fra ham, men da jeg mærkede, at jeg blev træt, greb jeg i Fortvivlelse en Flaske, der stod paa Bordet, og slog ham med

den i Hovedet. Blodet sprøjtede ud af Panden paa ham; han brølede, der kom Folk til og Politiet trak endelig af med os begge To. Han havde kun faaet en Rist i Panden, det var ikke saa farligt, men paa Stationen skjældte han mig ud med de værste Navne, og Assistenten behandlede mig som et af de værste Fruentimmer; jeg maatte blive paa Stationen den Nat, og om Morgenens sagde En til mig, at fra nu af var jeg under Opsigt af Politiet. Na, hvor jeg har lidt, Hr. Stenberg; det var det Værste, der kunde træffe mig, at blive sat sammen med aa Gud

Her brast hun ud i en Gulten, der rystede hende som en Krampe; hun greb med begge Hænder om en Træstamme, lagde sin Kind op mod den og saa op med et saa fortvivlet Blik, at det skar mig i mit Hjertes inderste Fibre.

— Og jeg har været en retsstaffen Pige, raabte hun; de kan sige, hvad de vil, jeg har været en retsstaffen Pige, og jeg er det endnu Nej, lad være at tale til mig . . . kom . . . lad os gaa . . . videre . . . videre.

Vi gif og gif. Min Vilje slappedes lige over for dette forunderlige Bæsen, hvis Indre unddrog sig min Forstaaelse. Der blev et Øjeblik køligt inden i mig; jeg havde en Fornemmelse af, at der var Noget i hende, som aldrig kunde smelte, at hun aldrig kunde elske Noget. Men hvorfor havde hun betroet sig til mig? Jeg fandt, at jeg burde vove et Forsøg, men jeg sølte mig uden indre Myndighed, da jeg sagde:

— Nu er De thyet til mig. Jeg har elsket Dem længe; vil De være min?

Hun rystede paa Hovedet.

— Det kan ikke nytte, at jeg lover det; jeg kan ikke tænke mig at leve et langt Liv sammen med Nogen. Jeg har aldrig været vant til at rette mig efter Nogen, og jeg har det paa Fornemmelsen, at jeg vilde volde den mest Fortræd, som jeg holdt mest af. Kom, lad os gaa.

Vi naaede Odins Høj. Brederne, stærkere, med store Skumtoppe og højere Brusen væltede Bølgerne ind fra Kattegattet; ved Strandbredden klingrede Isstykkerne med en fin Bjældeklang. Tause steg vi op paa Højen og satte os paa Bænken til Benstre for den store Flagstang, der smaadirrede for Vinden med en underlig Klappen og Klirren; nede væltede de blaa Bølger sig, til Benstre i Horizonten bugtede Kullens Ryg sig i blaagraa Bølgelinjer. Der var en fæld Alvor i dette Vinterlandskab med dets Hvide, Blaa og Brunviolette.

Min Ledfagerste havde længe siddet og ridset Figurer i Jorden med Dupskoens af sin Parasol. Pludselig slog hun sit Slør til Side, saa stivt paa mig med et Udtryk, der var en Blanding af Bæmde og Haan, og sagde:

— Disse stærke Herrer! Se — hvor De sidder og falder sammen som et Fruentimmer. Ikke et Raad! ikke et Ord til at opmuntre En. Hør Dem dog . . . fang mig som i gamle Dage . . . sid ikke der og hæng!

I et Nu havde hun kastet Hat og Raabe,

Det lange, krøllede sorte Haar flagrede til alle Sider; hun rev sine Handsker itu og kastede dem op for Vinden, hun sprang i to Spring hen mod Flagstangen og gav sig til som en Kat at entre op ad den; den knagede og sukkede, svajede og skjælvede, men hun lo, saa det gjaldede hen i Luften og helt ud over Vandet.

— Kom, raabte hun, De er bange, uh, De er bange. Fanger De mig, skal De saa et Kys ligesom i Haven hjemme.

Hendes Bildskab smittede mig; jeg klatrede op efter hende; det var mig, som Jord og Vand drejede sig rundt neden under mig i lynsnare Hvirvler, det gnistrede for mine Øjne, som halvt i Søvn hørte jeg Stangens stærke Knagen, Bølgenes Brusen, Maagernes Skrig og Vindens Summen om mine Ører. Jeg naaede hende, berørte hendes Kjole; vi entrede ned igjen, det varede en Evighed, syntes jeg. Nu stod vi Begge paa Jorden, hede og aandeløse, hendes Bryst arbejdede voldsomt, hendes Kinder blussede, hendes Næse spang sig fint hvirlende ud i Luften. Paa en Gang aabnede hun sine Arme, vore Læber mødtes; hun knugede mig med en stærk Mands Kraft, — da var det, som en spændt Fjeder knækkede i hende; hun sank sammen i mine Arme.

Vi sad igjen paa Bænken. Jeg holdt Armen om hendes Liv, og hun lænede sit Hoved mod mit Bryst. Hendes Næsedræt var dybt og tungt, som om hun sov. Da jeg strøg min Haand over hendes stærke, sorte Haar, vaagnede hun, rev sig løs fra mig og saa paa mig med et fremmed,

forvildet Udtryk, som om hun ikke kunde orientere sig. Saa soer hun med Haanden over Ansigtet, sprang op og ilede i rasende Løb hen mod Strænten og ned ad den; Binden snoede Kjolen i forvredne Følde, Haaret stod ud til alle Sider. Jeg kaldte hende ved Navn og styrtede efter hende; hun svarede ikke, men vedblev at løbe ned; det var en rasende, en fortvivlet Fart, det gik tværs over Bejen, ud over Marken, saa knagede den frozne Tang under mine Fødder, jeg skimtede hende bestandig et Stykke forude, hun var løbet ud i Vandet; det isnede i mig, saa det stemmede op for min Aande, men jeg blev ved at vade i Løb gennem de flirrende Isthykker; da saa jeg, at hun kastede sig ned, saa Vandet skummede højt op. Det var det Sidste, jeg skimtede; Krampen maa have betaget mig; min Bevidsthed forsvandt.

XIII.

Det Næste, jeg fornam, var voldsomme Smerter i Ledemodene, vilde Syner, hvori Rosavra og min Onkel stod og lo af mig og forhaanede mig; saa syntes det mig, at jeg klatrede op ad en Flagstang; det fik aldrig Ende; hun var bestandig højt over mig, — tilsidst knækkede Stangen med et voldsomt Brag, jeg hørte hendes Skrig, jeg saa Bølgerne skumme og sprøjte rundt om mig . . . saa vaandede jeg mig atter i skærende Smerter i alle Led.

Beboere fra Huse ved Stranden havde opdaget os og ileet os til Hjælp. Rosavra var død, da de fandt hende; jeg blev bragt til et Sygehus i Helsingør, hvor jeg laa mer end en Maaned af en heftig Gigtfeber, svævende mellem Liv og Død.

Under hele Rekonvalescensen følte jeg en uhyggelig, dødsstille Ligeegyldighed. Jeg svarede mekanisk, naar man spurgte mig; men straks efter havde jeg glemt baade Spørgsmaal og Svar. Jeg erindrer, at jeg saa Kronborgs Taarne fra mine Binduer, og at jeg var hjertelig kjed af Kronborgs Taarne. Jeg var som et Menneſte,

der var vaagnet efter lang Tids Beruselse, og som ved en naturlig Reaktion ser paa Tingene med den mest nøgterne og kjedelige Stemning. Da jeg var kommet mig og kjørte til Rjøbenhavns var den samme Stemning over mig; jeg luffede Djnene for at blive fri for de paatrængende Gjenstande, som mit Syn ikke kunde blive frit for.

Saa kom en dyb, rugende Sorg; dels Savn af hende og paa den anden Side Anger og Skam over et i Fantasteri spildt Liv. Jeg, som havde længtes saa inderlig efter „højt at svinge mit Sværd!“ — Jeg spandt mig mere og mere ind i golde Reflexioner. Hun og jeg selv . . . det var de eneste Bæfener, jeg tænkte paa. Jeg sad inde hele Dagen; jeg har et dunkelt Minde om, at vi havde et tidligt og varmt Foraar; men jeg gik først ud, naar det blev mørkt.

En Aften, da jeg var naaet langt op i Byen gennem de mindste og mindst befærdede Gader, faldt det mig ind at gaa ud til Østerbro til min Onkel. Jeg blev formelig livlig ved Tanken; der var dog Mulighed til en Situation, der kunde sætte Noget i mig i Bevægelse; min aandelige Mæthed smertede mig.

Sagte, uhørlig aabnede jeg den bekjendte Laage; jeg betænkte mig paa at ringe paa Døren. Jeg gik til Højre i det lille Stykke Have og saa Lyg i Vinduerne til min Onkels Studereværelse. Dæmpede Toner af et Stryginstrument lød ud til mig; det var, som den Spillende udtrykte alt det mest Milde, Dulmende og Trøstende i Tilværelsen i dejlige, smeltende Akkorder. Jeg steg

op paa Sollen og holdt mig i den ydre Arm; der var ikke rullet ned; jeg kunde se ind i Bærelset. Der sad min Onkel, graahaaret og sammenbøjet, i sin Lænestol; lidt fra ham sad vor Ben, Musikeren, og spillede paa sin Violoncel. Min Onkel saa ned for sig og syntes helt at hengive sig i Lytten efter Tonerne, der udgik fra Instrumentet; naar den Spillende holdt op, nikkede han venlig til ham; han bad ham vist om at blive ved.

Seg husede nu, at naar man ringede sagte, kunde det ikke høres længere inde i Huset. Pigen, som luskede mig op, sagde, at der var Ingen hjemme, men jeg lod, som jeg ikke forstod hende, og gik uden videre ind gjennem den mørke Dagligstue; Døren mellem den og Arbejdsværelset stod aaben. Jeg blev staaende, til Spillet holdt op, da gik jeg sagte ind og lagde Haanden paa Musikeren's Skulder. Der gik et Ryk igjennem ham, men straks efter kom der et glad Udtryk i hans brune Øjne; han sagde højt til min Onkel:

— Her er han, din Søstersøn; Du vilde jo saa gjerne se ham.

Min Onkel rettede sig i Vejret og blev mig vaer. Han saa rolig og mildt paa mig en Stund, derpaa sagde han stille, ligesom for sig selv:

— Vi To er blevne haardt straffede af det, som Du drev Afguderiet med, og som jeg fornægtede. Du bliver vel hos mig og bor som i gamle Dage, Theodor?

— Gjerne, Onkel. Du er altsaa ikke vred paa mig . . . ?

— Jeg er ikke vred paa noget Menneske; jeg trænger nu kun til Menneskers Godhed og Overbærelse; jeg har til Overmaal erfaret min Svaghed; jeg kan ikke dømme Noget mere; jeg kan ikke finde Ansvarlighedspunktet i Mennesket mere.

Jeg tog mit gamle Bærelse i Besiddelse; Musikeren beboede ogsaa et Bærelse i Huset. Han tilbragte næsten hele Eftermiddagen for at spille for min Onkel, der for nogen Tid siden havde taget sin Afsted som Embedsmand; om Formiddagen læste jeg et Par Timer for ham; han holdt mest af det Barnligste og Blødeste, vi kunde finde, som Ingemanns Morgen- og Aftensange. I disse Øjeblik glemte jeg mine egne mørke Tanker; det at have Noget at leve for, selv om det er nok saa ringe og ensformigt, gribes med Begjærlighed af Folk, der som jeg føler sig tilovers i Livet. Vi talte aldrig sammen om vor fælles Sorg; min Onkel var som før taus, men altid mild og venlig, uagtet baade Musikeren og jeg godt mærkede, at han led legemlig. Lægen sagde, at det var en Hjertefejl, som langsomt og organisk havde udviklet sig. Efter et halvt Aars Forløb døde han; hans Formue havde han testamenteret til Deling mellem Musikeren og mig . . . men jeg ved ikke, hvorledes jeg skal udfylde det lange Liv, der maaste ligge for mig. Ja, jeg havde rigtignok traadt en Dands paa Bølgestummet! Hvor kan mine gamle, dumme Vers pine mig, naar de paatvinger sig min Grindring!

*

*

*

Efterkrift. Den, som udgiver disse Optegnelser, har kun i et Aars Tid kjendt deres Forfatter. Vi gjorde Bekjendtskab paa den Restauration, hvor vi Begge spiste. Det var en meget stilfærdig, ung Mand; han lod til at give sig meget af med filosofiske Studier, især Psykologi, men han sagde, at han først nylig havde begyndt paa at drive dem. Fælles Interesse for derhen hørende Emner førte til Samtaler mellem os. Naar han var i sit mørke Lune, sagde han, at han længtes efter Varm og et bevæget Liv, da han følte, at han aandelig forraadnede. Da den fransk-tydsk Krig udbrød, kom der et feberagtigt Liv over ham; han, som ellers aldrig læste Blade, blev nu en ivrig Avislæser. Da Krigen havde taget sin for Frankrig ulukkelige Bending, fortalte han mig en Dag, at nu vilde han gaa med i den og kæmpe paa fransk Side, saa snart han fik ordnet sine Sager, som han bad mig besørge under hans Fraværelse. Han faldt foran Paris under et Udfald af de Belejrede. Sin efterladte Formue havde han for største Delen legeret til en Stiftelse for forsømte Pige børns Opdragelse.

